

Zakonodavstvo u Zaštiti prirode Republike Hrvatske

Oroz, Anton

Master's thesis / Diplomski rad

2017

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Forestry / Sveučilište u Zagrebu, Šumarski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:108:447612>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-06-30**

Repository / Repozitorij:

[University of Zagreb Faculty of Forestry and Wood Technology](#)

ŠUMARSKI FAKULTET SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

ŠUMARSKI ODSJEK

SVEUČILIŠNI DIPLOMSKI STUDIJ

URBANO ŠUMARSTVO, ZAŠTITA PRIRODE I OKOLIŠA

ANTON OROZ

ZAKONODAVSTVO U ZAŠTITI PRIRODE

REPUBLIKE HRVATSKE

DIPLOMSKI RAD

ZAGREB, 2017.

ŠUMARSKI FAKULTET SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

ŠUMARSKI ODSJEK

ZAKONODAVSTVO U ZAŠTITI PRIRODE

REPUBLIKE HRVATSKE

DIPLOMSKI RAD

Diplomski studij: Urbano šumarstvo, zaštita prirode i okoliša

Predmet: Zaštita prirode

Ispitno povjerenstvo: 1. Prof. dr. sc. Željko Španjol
                                  2. Izv. prof. dr. sc. Damir Barčić
                                  3. Doc. dr. sc. Roman Rosavec

Student: Anton Oroz

JMBAG: 0068209924

Broj indeksa: 691/2015

Datum odobrenja teme: 20.04.2017.

Datum predaje rada: 18.09.2017.

Datum obrane rada: 22.09.2017.

Zagreb, rujan, 2017.

Dokumentacijska kartica

Naslov	Zakonodavstvo u zaštiti prirode Republike Hrvatske
Title	Legislation of nature protection in the Republic of Croatia
Autor	Anton Oroz
Mjesto izrade	Šumarski fakultet Sveučilišta u Zagrebu
Vrsta objave	Diplomski rad
Mentor	Prof.dr.sc. Željko Španjol
Izradu rada pomogao	Prof.dr.sc. Željko Španjol
Godina objave	2017.
Obujam	41 str. + 111 navoda literature
Ključne riječi	zaštita prirode, zakonodavstvo, zakoni
Keywords	protection of nature, legislation, laws
Sažetak	Zakonodavstvo zaštite prirode se učestalo mjenja. U radu će se prikazati svi važeći propisi vezani uz zaštitu prirode koji se trenutno nalaze u raznim brojevima „Narodnih novina“, međunarodni ugovore vezane uz zaštitu prirode, direktive Europske unije te promjene, izmjene i dopune važećih zakona.

	IZJAVA O IZVORNOSTI RADA	OB ŠF 05 07
		Revizija: 1
		Datum: 28.6.2017.

„Izjavljujem da je moj diplomski rad izvorni rezultat mojega rada te da se u izradi istoga nisam koristio drugim izvorima osim onih koji su u njemu navedeni“.

---

vlastoručni potpis

Anton Oroz

U Zagrebu, 22.09.2017.

SADRŽAJ

1. UVOD	1
2. CILJ RADA	2
3. POVIJESNI PREGLED ZAŠTITE PRIRODE REPUBLIKE HRVATSKE	2
4. ZAKONODAVSTVO.....	6
4.1 NACIONALNO ZAKONODAVSTVO	6
4.1.1. OPĆI ZAKONI.....	6
4.1.1.1. Ustav Republike Hrvatske.....	6
4.1.1.2. Zakon o Zaštiti prirode	7
4.1.1.3. Strategija i akcijski plan zaštite biološke i krajobrazne raznolikosti Republike Hrvatske.....	9
4.1.2. OPĆI AKTI IZ PODRUČJA ZAŠTITE PRIRODE.....	9
4.1.2.1. Uredba o osnivanju Hrvatske agencije za okoliš i prirodu.....	9
4.1.2.2. Pravilnik o izgledu odore glavnog nadzornika i nadzornika.....	10
4.1.2.3. Pravilnik o sadržaju i načinu polaganja stručnog ispita za nadzornika.....	10
4.1.2.4. Pravilnik o službenoj iskaznici i znački čuvara prirode	10
4.1.2.5. Pravilnik o službenoj iskaznici i znački inspektora zaštite prirode.....	10
4.1.2.6. Pravilnik o jedinstvenom vizualnom identitetu sustava upravljanja zaštićenim područjima u republici Hrvatskoj.....	11
4.1.2.7. Pravilnik o korištenju službenih osobnih automobila, mobilnih telefona, redovnih zrakoplovnih linija, poslovnih kreditnih kartica i sredstava reprezentacije	11
4.1.2.8. Pravilnik o visini naknade štete prouzročene nedopuštenom radnjom na zaštićenim životinjskim vrstama	11
4.1.2.9. Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja upisnika zaštićenih prirodnih vrijednosti	11
4.1.2.10. Pravilnik o znaku zaštite prirode	12
4.1.3. VRSTE I STANIŠTA.....	12
4.1.3.1. Zakon o prekograničnom prometu i trgovini divljim vrstama	12
4.1.3.2. Pravilnik o visini naknade štete prouzročene nedopuštenom radnjom na zaštićenim životinjskim vrstama	12
4.1.3.3. Pravilnik o zaštiti kopnenih puževa (Gastropoda terrestria)	12
4.1.3.4. Pravilnik o zaštiti vodozemaca (Amphibia).....	13

4.1.3.5. Pravilnik o zaštiti gljiva (Fungi).....	13
4.1.3.6. Pravilnik o prijelazima za divlje životinje.....	13
4.1.3.7. Pravilnik o načinu izrade i provođenju studije o procjeni rizika uvođenja, ponovnog uvođenja i uzgoja divljih svojti	13
4.1.3.8. Pravilnik o sakupljanju zaštićenih samoniklih biljaka u svrhu prerade, trgovine i drugog prometa	14
4.1.3.9. Pravilnik o uvjetima držanja, načinu označavanja i evidenciji zaštićenih životinja u zatočeništvu	14
4.1.3.10. Pravilnik o postupku sprječavanja i nadoknade štete od životinja strogo zaštićenih divljih svojti.....	14
4.1.3.11. Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama	14
4.1.3.12. Pravilnik o popisu stanišnih tipova, karti staništa te ugroženim i rijetkim stanišnim tipovima	15
4.1.3.13. Odluka o zavičajnim divljim vrstama čije je uzimanje iz prirode i održivo korištenje dopušteno.....	15
4.1.4. ZAŠTIĆENA PODRUČJA	16
4.1.4.1. NACIONALNI PARKOVI.....	16
4.1.4.1.2. Zakon o proglašenju šume Paklenica nacionalnim parkom	16
4.1.4.1.3. Zakon o proglašenju šume Risnjak nacionalnim parkom	16
4.1.4.1.4. Zakon o proglašenju zapadnog dijela otoka Mljeta nacionalnim parkom	17
4.1.4.1.5. Zakon o Nacionalnom parku "Kornati"	17
4.1.4.1.6. Zakon o proglašenju Nacionalnog parka Brijuni	17
4.1.4.1.7. Zakon o proglašenju Nacionalnog parka "Krka"	18
4.1.4.1.8. Zakon o proglašenju Nacionalnog parka „Sjeverni Velebit“	18
4.1.4.2. PARKOVI PRIRODE	18
4.1.4.2.1. Zakon o proglašenju planine Biokovo parkom prirode.....	18
4.1.4.2.2. Uredba o osnivanju javne ustanove "Park prirode Biokovo"	18
4.1.4.2.3. Zakon o proglašenju planine Velebit parkom prirode.....	19
4.1.4.2.4. Uredba o osnivanju javne ustanove "Park prirode Velebit"	19
4.1.4.2.5. Zakon o proglašenju zapadnog dijela Medvednice parkom prirode	19
4.1.4.2.6. Uredba o osnivanju javne ustanove "Park prirode Medvednica"	20
4.1.4.2.7. Zakon o proglašenju Parka prirode „Telašćica“.....	20
4.1.4.2.8. Zakon o proglašenju Parka prirode „Lonjsko polje“	20
4.1.4.2.9. Uredba o osnivanju javne ustanove "Park prirode Lonjsko polje"	20

4.1.4.2.10. Zakon o Parku prirode „Kopački rit“	21
4.1.4.2.11. Uredba o osnivanju javne ustanove "Park prirode Kopački rit"	21
4.1.4.2.12. Zakon o proglašenju Parka prirode Papuk	21
4.1.4.2.13. Uredba o osnivanju javne ustanove „Park prirode Papuk“	22
4.1.4.2.14. Zakon o proglašenju Parka prirode „Učka“	22
4.1.4.2.15. Uredba o osnivanju javne ustanove „Park prirode Učka“	22
4.1.4.2.16. Zakon o proglašenju Žumberka i Samoborskog gorja parkom prirode ..	22
4.1.4.2.17. Uredba o osnivanju javne ustanove "Park prirode Žumberak - Samoborsko gorje“	23
4.1.4.2.18. Zakon o proglašenju Parka prirode „Vransko jezero“	23
4.1.4.2.19. Uredba o osnivanju javne ustanove "Park prirode Vransko jezero“	23
4.1.4.2.20. Zakon o proglašenju Parka prirode „Lastovsko otočje“	24
4.1.4.2.21. Uredba o osnivanju javne ustanove Park prirode „Lastovsko otočje“	24
4.1.4.3. REZERVATI	24
4.1.4.3.1. Zakon o proglašenju Bijelih i Samarskih stijena strogim rezervatom	24
4.1.4.3.2. Zakon o proglašenju Hajdučkih i Rožanskih kukova strogim prirodnim rezervatom	25
4.1.4.3.3. Odluka o zaštiti područja "Podpanj" kao posebnog ornitološkog rezervata	25
4.1.4.3.4. Uredba o proglašenju posebnog ornitološkog rezervata „Veliki Pažut“ .	25
4.1.4.3.5. Uredba o proglašenju posebnog ornitološkog rezervata „Sjeverozapadni dio Vranskog jezera“	25
4.1.4.3.6. Zakon o proglašenju šume "Dundo" na Rabu upravljanim prirodnim rezervatom	26
4.1.4.3.7. Odluka o proglašenju područja oko Crne Mlake specijalnim ornitološkim rezervatom	26
4.1.4.4. SPOMENICI PARKOVNE ARHITEKTURE, PARK-ŠUME, SPOMENICI PRIRODE, ZNAČAJNI KRAJOBRAZI, REGIONALNI PARKOVI	26
4.1.4.4.1. Odluka o proglašenju „Stoljetne lipe u Desiniću“ spomenikom parkovne arhitekture – pojedinačno stablo	26
4.1.4.4.2. Odluka o proglašavanju Parka kralja Petra Krešimira IV. u Zagrebu spomenikom parkovne arhitekture	27
4.1.4.4.3. Odluka o proglašenju obalnog mamutovca (Sequoia sempervirens /D. Don./ Endl.) spomenikom parkovne arhitekture	27
4.1.4.4.4. Odluka o proglašavanju Parka kralja Petra Svačića u Zagrebu spomenikom parkovne arhitekture	27

4.1.4.4.5. Odluka o proglašenju Perivoja sv. Jakova u Opatiji spomenikom parkovne arhitekture.....	27
4.1.4.4.6. Odluka o proglašenju platane na Brsaljama u Dubrovniku spomenikom parkovne arhitekture – pojedinačno stablo.....	28
4.1.4.4.7. Odluka o proglašavanju Parka Opatovina u Zagrebu spomenikom parkovne arhitekture.....	28
4.1.4.4.8. Odluka o proglašavanju Perivoja srpanjskih žrtava u Zagrebu spomenikom parkovne arhitekture	28
4.1.4.4.9. Odluka o proglašenju vrta zgrade u Zagrebu, Prilaz Gjure Deželića 14, spomenikom parkovne arhitekture	28
4.1.4.4.10. Odluka o proglašenju Park-šume Kanovci.....	29
4.1.4.4.11. Odluka o proglašenju Dravske šume u Varaždinu park-šumom.....	29
4.1.4.4.12. Odluka o proglašenju skupine stabala bijelih topola (70) spomenikom prirode – botanički	29
4.1.4.4.13. Odluka o zaštiti travnjačke površine na Biljskom groblju kao spomenika prirode	29
4.1.4.4.14. Odluka o proglašenju „Hrasta Galženjaka“ spomenikom prirode – rijetki primjerak drveća.....	30
4.1.4.4.15. Odluka o proglašenju „Gorjanovićeovog prapornog profila u Vukovaru“ spomenikom prirode – geološkim.....	30
4.1.4.4.16. Odluka o proglašenju Zelenjaka – Risvičke i Cesarske gore značajnim krajobrazom.....	30
4.1.4.4.17. Odluka o proglašenju Baračevih špilja zaštićenim u kategoriji značajni krajobraz.....	30
4.1.4.4.18. Odluka o proglašenju „Kanjona rijeke Cetine“ značajnim krajobrazom	31
4.1.4.4.19. Odluka o proglašenju Sunjskog polja zaštićenim u kategoriji značajni krajobraz.....	31
4.1.4.4.20. Uredba o proglašenju regionalnog parka „Moslavačka gora“	31
4.1.4.4.21. Uredba o proglašenju Regionalnoga parka Mura – Drava.....	31
4.1.4.4.22. Odluka o proglašenju Gackog i Dabarskog polja zaštićenim krajolikom	32
4.1.5. EKOLOŠKA MREŽA	32
4.1.5.1. Uredba o ekološkoj mreži	32
4.1.5.2. Pravilnik o ciljevima očuvanja i osnovnim mjerama za očuvanje ptica u području ekološke mreže.....	33
4.1.5.3. Pravilnik o ocjeni prihvatljivosti za ekološku mrežu	33
4.2 MEĐUNARODNI UGOVORI	34
4.2.1. OPĆI UGOVORI	34

4.2.1.1. Konvencija o zaštiti svjetske kulturne i prirodne baštine.....	34
4.2.1.2. Konvencija o močvarama od međunarodne važnosti osobito kao staništa ptica močvarica	34
4.2.1.3. Konvencija o biološkoj raznolikosti.....	34
4.2.1.4. Zakon o potvrđivanju Protokola o biološkoj sigurnosti (Kartagenski protokol) uz Konvenciju o biološkoj raznolikosti.....	35
4.2.1.5. Zakon o potvrđivanju Konvencije o međunarodnoj trgovini ugroženim vrstama divljih životinja i biljaka (CITES)	35
4.2.1.6. Zakon o potvrđivanju Konvencije o zaštiti europskih divljih vrsta i prirodnih staništa (Bernska konvencija).....	35
4.2.1.7. Zakon o potvrđivanju Protokola o posebno zaštićenim područjima i biološkoj raznolikosti u Sredozemlju	36
4.2.1.8. Konvencija o europskim krajobrazima	36
4.2.1.9. Direktive Europske unije.....	37
4.2.2. FAUNA	37
4.2.2.1. Zakon o potvrđivanju Konvencije o zaštiti migratornih vrsta divljih životinja (Bonnska konvencija).....	37
4.2.2.2. Zakon o potvrđivanju Sporazuma o zaštiti afričko-euroazijskih migratornih ptica močvarica (AEWA).....	37
4.2.2.3. Zakon o potvrđivanju Sporazuma o zaštiti šišmiša u Europi (EUROBATS) 38	
4.2.2.4. Zakon o potvrđivanju Sporazuma o zaštiti kitova (Cetacea) u Crnom moru, Sredozemnom moru i susjednom atlantskom području (ACCOBAMS)	38
4.2.2.5. Međunarodna konvencija za regulaciju kitolova.....	38
4.3 GENETSKI MODIFICIRANI ORGANIZMI.....	39
4.3.1. ZAKON O GENETSKI MODIFICIRANIM ORGANIZMIMA.....	39
4.3.2. PRAVILNIK O PROCJENI RIZIKA ZA NAMJERNO UVOĐENJE GENETSKI MODIFICIRANIH ORGANIZAMA U OKOLIŠ	39
4.3.3. PRAVILNIK O SADRŽAJU I NAČINU PROVEDBE PLANA MJERA ZA OTKLANJANJE NEKONTROLIRANOG ŠIRENJA GENETSKI MODIFICIRANIH ORGANIZAMA U OKOLIŠ	40
4.3.4. PRAVILNIK O SADRŽAJU I NAČINU PODNOŠENJA PRIJAVE ZA NAMJERNO UVOĐENJE GENETSKI MODIFICIRANIH ORGANIZAMA U OKOLIŠ	40
4.3.5. ZAKON O PROVEDBI UREDBE (EZ) BR. 1946/2003 O PREKOGRANIČNOM PRIJENOSU GENETSKI MODIFICIRANIH ORGANIZAMA.....	40
5. ZAKLJUČAK	41

1. UVOD

Ideje o zaštiti prirode u Hrvatskoj počinju se javljati gotovo istovremeno kada i u ostalom svijetu, prije svega od naših prirodoslovaca koji ideje o zaštiti prirode propagiraju pišući u časopisima, od kojih neki imaju stoljetnu godišnjicu izlaženja i uopće su među najstarijima u svijetu u svojoj problematici: Šumarski list 1877, Glasnik Horvatskoga naravoslovnoga društva 1886, Lovačko-ribarski vjesnik 1892, Hrvatski planinar 1898, Priroda 1911, Zaštita prirode 1938. godine.

Ipak će od tada puno vremena proći dok se počnu donositi valjani zakoni u ovoj oblasti.

Danas su zakonima regulirane sve cjeline u oblasti zaštite prirode i to onako kako su razvrstane:

Zaštita prirode – sadrži temeljni Zakon o zaštiti prirode sa svim podzakonskim aktima koji su doneseni na temelju njega, kao i one koji su doneseni ranije ali su još uvijek na snazi

Nacionalni parkovi – sadrži zakone kojima su proglašena područja nacionalnih parkova te uredbe kojima su uspostavljene javne ustanove koje o njima skrbe

Parkovi prirode – sadrži zakone kojima su proglašena područja parkova prirode te uredbe kojima su uspostavljene javne ustanove koje o njima skrbe

Rezervati – sadrži zakone i druge podzakonske akte kojima su proglašena područja rezervata
Spomenici prirode, značajni krajobrazi, park šume, spomenici parkovne arhitekture,
regionalni parkovi – sadrži odluke o proglašenju spomenika prirode, značajnih krajobraza,
park šuma, spomenika parkovne arhitekture te regionalnih parkova

Genetski modificirani organizmi – sadrži temeljni Zakon o genetski modificiranim organizmima sa pripadajućim podzakonskim aktima

Međunarodni ugovori o zaštiti prirode kojima je pristupila Republika Hrvatska – izdvojeni su u poseban dio.

2. CILJ RADA

Cilj ovog rada je jest prikaz stanja svih važećih propisa koji sadrže pravne i stručne standarde o zaštiti prirode. Rad sadrži sve važeće propise vezane uz zaštitu prirode koji se trenutno nalaze u raznim brojevima „Narodnih novina“, međunarodne ugovore vezane uz zaštitu prirode, direktive Europske unije te promjene, izmjene i dopune važećih zakona.

3. POVIJESNI PREGLED ZAŠTITE PRIRODE REPUBLIKE HRVATSKE

Ideje o zaštiti prirode u Republici Hrvatskoj se javile otprilike kada i u drugim zemljama Europe i Amerike, znači negdje u drugoj polovici devetnaestog stoljeća. U to vrijeme su donesene neke uredbe, naredbe, pravilnici i upute koje su bile u službi sustavnoga rada na zaštiti prirode.

Već je 1893. godine donesen Zakon o lovu u kojem je posebno obuhvaćena zaštita ptica. Iste je godine osnovano društvo za uređenje i uljepšavanje Plitvičkih jezera. Slijedi 1990. godine zakon o zaštiti pećina.

Usporedo s donošenjem propisa obrazovana su i odgovarajuća tijela za brigu o zaštiti prirode i kao što je Društvo za uređenje i uljepšavanje Plitvičkih jezera i Odbor za zaštitu spomenika te održavani simpoziji i zasjedanja kao npr. 1885. godine Prva glavna skupština Hrvatskog naravoslovnoga društva.

Polovicom 1930. donesen je Zakon o šumama kojim se regulira zaštita pojedinih prirodnih objekata, predjela naročite prirodne ljepote, rijetkosti flore i faune, koje se nalaze u šumi ili na šumskom tlu. U tu su svrhu propisane mjere za uzdržavanje prirodnih spomenika i osebnosti iz biljnoga i životinjskog svijeta.

Potom je slijedio novi zakon o lovu, 1931. godine koji jasno regulira zaštitu ptica i rijetke vrste divljači, onda i 1935. uredba Savske banovine kojom se regulira zaštita ptica pjevica i ostalih ptica korisnih za poljoprivredno i šumsko gospodarstvo.

Na temelju zakonske osnove o zaštiti Plitvičkih jezera i anketa koje je izradilo Društvo za uređenje i uljepšavanje Plitvičkih jezera i okolice iz 1925. godine te Zakona o šumama i Zakona o lovu Kraljevina SHS je 1928/1929. posebnim financijskim zakonom proglasila prve nacionalne parkove na prostoru Hrvatske: Plitvička jezera, Bijele stijene, Širovaču i Paklenu. Formalno su ova mjesta postojala kao nacionalni parkovi samo za vrijeme razdoblja te financijske godine tako da su istekom toga razdoblja prestali postojati kao službeno priznati nacionalni parkovi.

1944. godine je ban Savske banovine donio rješenje o osnivanju Povjerenstva za zaštitu prirode i očuvanje prirodnih spomenika Savske banovine kao i Statut kojim je utvrđena zadaća povjerenstva. Ta se zadaća posebno odnosila na očuvanje remek-djela prirode važnih sa znanstvenog i estetskog aspekta kao što su razne geološko-petrografske i paleografske osobitosti, pećine, špilje, izvori, vodeni tokovi, slapovi, jezera, ribnjaci, naročito stara i rijetka stabla te grupe istih, drvoređi pošumljenih površina na kraškim terenima itd; zaštitu rijetkog bilja i životinja; održavanje predjela naročite prirodne ljepote i suradnju oko proglašavanja izvjesnog predjela nacionalnim parkom.

Za 1938/39. proračunsku godinu Ministarski savjet po prijedlogu ministra šuma i rudarstva Financijskim zakonom propisuje Uredbu o nacionalnim parkovima. Tom je uredbom utvrđena definicija nacionalnog parka, tijela koja proglašavaju neko područje nacionalnim parkom te nadzor i briga o njemu. Uredba također regulira granice, zaštita, vlasništvo, savjetodavni odbori, gradnja u nacionalnom parku, iskorištavanje šuma, čuvanje, planovi i kaznene odredbe.

Na temelju odredbi spomenute uredbe Ministarstvo šuma i rudnika je donijelo propise o sastavu i djelokrugu rada savjetodavnih odbora što je rezultiralo dokidanjem Povjerenstva za zaštitu prirode i očuvanje prirodnih spomenika Savske banovine i postavilo novi Banovski odbor za zaštitu prirode. Time je otklonjeno kočenje rada i zaštite prirode u Savskoj banovini. Ovakav novo obrazovani odbor je imao mandat da maksimalno primjenjuje napredne europske ideje o zaštiti prirode u Savskoj županiji pa je intenzivno započeo ozbiljan rad osobito na zaštiti prirode na Plitvičkim jezerima i njihovu proglašenju nacionalnim parkom kao i izradi nacrtu Zakona o zaštiti prirode i prirodnih spomenika. Odbor je uspio ishoditi propise kojim se zabranjuje svaka sječa kao i podizanje građevinskih objekata na području Plitvičkih jezera u vrijeme pripreme za donošenje odluke o izdvajanju i proglašenju Plitvičkih jezera nacionalnim parkom. A donošenjem te odluke svakako će se sva ta pitanja na odgovarajući način regulirati.

U skorašnjem narednom periodu Banovski odbor je dva puta promijenio ime. Godine 1940. ban ga je svojim rješenjem preimenovao u Savjetodavni odbor za zaštitu prirode Banovine Hrvatske, a uspostavom Nezavisne države Hrvatske odbor je preimenovan u Savjetodavni odbor za zaštitu prirode Nezavisne države Hrvatske. Sve je to bilo u cilju podizanja kulture zaštite prirode na veću razinu.

Godine 1946. nakon a Drugoga svjetskog rata donesen je Zakon o zaštiti spomenika kulture i prirodnih rijetkosti za cijelu tadašnju državu Jugoslaviju. Na temelju toga zakona je iste godine osnovan Zemaljski zavod za zaštitu prirodnih rijetkosti Narodne Republike Hrvatske.

A 1949. godine za Hrvatsku je donesen Zakon o zaštiti spomenika kulture i prirodnih rijetkosti.

Početakom 1950. godine zaštita prirode spojena je sa službom zaštite spomenika kulture te je od tada djelovala kao Odjel za zaštitu prirodnih rijetkosti. Iste je godine pri tom odjelu osnovan Savjet za zaštitu prirodnih rijetkosti, sastavljen od istaknutih znanstvenika, pobornika zaštite prirode u Hrvatskoj između dvaju svjetskih ratova.

Novi Zakon o zaštiti prirode iz 1960. godine najbolje afirmira zaštitu prirode. Značajno je to što taj zakon osamostaljuje službu zaštite prirode u odvojeni Zavod za zaštitu prirode koji imenuje Izvršno vijeće Sabora. Značajno je i osnivanje savjeta, sastavljenog od predstavnika svih zainteresiranih resora (prosvjeta, znanost, kultura, privreda, urbanizam, šumarstvo, turizam) koji obavljaju određene poslove u području zaštite prirode. Tim je zakonom definiran pojam nacionalnog parka.

Zakon o zaštiti prirode iz 1976. godine potpuno definira pojam nacionalnog parka te proglašava ga kao područje od posebnog društvenog interesa, diže na razinu Sabora davanje suglasnosti na statut uprave pojedinog nacionalnog parka čime izravno prati kvalitetu zaštite, uređenja, unapređenja i korištenja nacionalnog parka i njegovi dijelova.

Zakon o zaštiti prirode iz 1994. godine još preciznije definira pojam nacionalnog parka, njegovo funkcioniranje, organizaciju i upravljanje.

U zadnjih dvadesetak godina služba zaštite prirode često je mijenjala poziciju u institucijama vlasti. Od 1990. do 1994. godine bila je u Ministarstvu zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva. Od 1995. u Državnoj upravi za zaštitu kulturne i prirodne baštine, zatim od 1997. u Ministarstvu kulture. Još iste godine služba je ušla u sastav Državne uprave za zaštitu prirode i okoliša, da bi od 2000. godine bila dio Ministarstva zaštite okoliša i prostornog

uređenja. Od 2004. godine Uprava za zaštitu prirode sastavni je dio Ministarstva kulture. Stupanjem na snagu Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i drugih središnjih tijela državne uprave (NN 150/11 i 22/12), kojeg je Hrvatski sabor donio na sjednici održanoj 22. prosinca 2011. godine, poslove zaštite prirode preuzima Ministarstvo zaštite okoliša i prirode. Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 24. listopada 2002. godine, donijela Uredbu o osnivanju Državnog zavoda za zaštitu prirode kao središnju stručnu ustanovu za zaštitu prirode, a 24. lipnja 2015. godine donosi Uredbu o osnivanju Hrvatske agencije za okoliš i prirodu (NN 72/15). Agencija je preuzela sva dosadašnja članstva u nacionalnim institucijama i tijelima kojih su članice bile Agencija za zaštitu okoliša i Državni zavod za zaštitu prirode, te je preuzela članstvo Agencije za zaštitu okoliša u Europskoj agenciji za okoliš.

4. ZAKONODAVSTVO

4.1 NACIONALNO ZAKONODAVSTVO

4.1.1. OPĆI ZAKONI

4.1.1.1. Ustav Republike Hrvatske

Članak 3.

Očuvanje prirode i čovjekova okoliša najviše su vrednote ustavnog poretka Republike Hrvatske i temelj za tumačenje Ustava.

Članak 52.

More, morska obala i otoci, vode, zračni prostor, rudno blago i druga prirodna bogatstva, ali i zemljište, šume, biljni i životinjski svijet, drugi dijelovi prirode, nekretnine i stvari od osobitog kulturnoga, povijesnoga, gospodarskog i ekološkog značenja, za koje je zakonom određeno da su od interesa za Republiku Hrvatsku, imaju njezinu osobitu zaštitu.

Zakonom se određuje način na koji dobra od interesa za Republiku Hrvatsku mogu upotrebljavati i iskorištavati ovlaštenici prava na njima i vlasnici, te naknada za ograničenja kojima su podvrgnuti.

Članak 69.

Svatko ima pravo na zdrav život.

Država osigurava uvjete za zdrav okoliš.

Svatko je dužan, u sklopu svojih ovlasti i djelatnosti, osobitu skrb posvećivati zaštiti zdravlja ljudi, prirode i ljudskog okoliša.

(NN 56/90, 135/97, 113/00, 28/01, 76/10 i 5/14).

4.1.1.2. Zakon o Zaštiti prirode

Ovim se Zakonom (NN 80/13) uređuje sustav zaštite i cjelovitog očuvanja prirode i njezinih dijelova te druga pitanja s tim u vezi.

Ovim se Zakonom u pravni poredak Republike Hrvatske prenose sljedeće direktive Europske unije:

– Direktiva 92/43/EEZ o zaštiti prirodnih staništa i divljih biljnih i životinjskih vrsta (SL L 206, 22. 7. 1992.), kako je zadnje izmijenjena i dopunjena Direktivom Vijeća 2006/105/EZ o prilagodbi Direktiva 73/239/EEZ, 74/557/EEZ i 2002/83/EZ u području okoliša, zbog pristupanja Bugarske i Rumunjske (SL L 363, 20. 12. 2006.),

– Direktiva 2009/147/EZ o zaštiti divljih ptica (SL L 20, 26. 1. 2010.).

Priroda je u smislu ovoga Zakona sveukupna bioraznolikost, krajobrazna raznolikost i georaznolikost.

Priroda i dijelovi prirode od interesa su za Republiku Hrvatsku i uživaju njezinu osobitu zaštitu.

Ciljevi i zadaće zaštite prirode su:

– očuvati i/ili obnoviti bioraznolikost, krajobraznu raznolikost i georaznolikost u stanju prirodne ravnoteže i usklađenih odnosa s ljudskim djelovanjem,

– utvrditi i pratiti stanje prirode,

– osigurati sustav zaštite prirode radi njezina trajnog očuvanja,

- osigurati održivo korištenje prirodnih dobara bez bitnog oštećivanja dijelova prirode i uz što manje narušavanja ravnoteže njezinih sastavnica,
- pridonijeti očuvanju prirodosti tla, očuvanju kakvoće, količine i dostupnosti vode, mora, očuvanju atmosfere i proizvodnji kisika te očuvanju klime,
- spriječiti ili ublažiti štetne zahvate ljudi i poremećaje u prirodi kao posljedice tehnološkog razvoja i obavljanja djelatnosti.

Zaštita prirode provodi se očuvanjem bioraznolikosti, krajobrazne raznolikosti i georaznolikosti te zaštitom dijelova prirode.

Zaštita prirode provodi se osobito:

- utvrđivanjem i procjenom stanja prirode,
- provedbom mjera zaštite prirode,
- donošenjem prostornih planova temeljem posebnog propisa i planova gospodarenja prirodnim dobrima u djelatnostima rudarstva, energetike, prometa, poljoprivrede, šumarstva, lovstva, ribarstva, vodnoga gospodarstva i drugih djelatnosti od utjecaja na prirodu,
- izradom izvješća o stanju prirode i provedbom strategije, programa i drugih dokumenata propisanih ovim Zakonom,
- proglašavanjem zaštićenih dijelova prirode,
- uspostavom sustava upravljanja prirodom i zaštićenim dijelovima prirode,
- povezivanjem i usklađivanjem državnog sustava s međunarodnim sustavom zaštite prirode,
- poticanjem znanstvenog i stručnog rada u području zaštite prirode,
- obavješćivanjem javnosti o stanju prirode i sudjelovanjem javnosti u odlučivanju o zaštiti prirode,
- poticanjem i promicanjem zaštite prirode te razvijanjem svijesti o potrebi zaštite prirode u odgoju i obrazovanju.

Temeljni dokumenti zaštite prirode su Strategija i akcijski plan zaštite prirode Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Strategija).

Strategijom se određuju dugoročni ciljevi i smjernice očuvanja bioraznolikosti i georaznolikosti te način njezina provođenja.

4.1.1.3. Strategija i akcijski plan zaštite biološke i krajobrazne raznolikosti Republike Hrvatske

Strategija i akcijski plan zaštite biološke i krajobrazne raznolikosti Republike Hrvatske (NN 143/08) je temeljni dokument zaštite prirode, koji određuje dugoročne ciljeve i smjernice očuvanja biološke i krajobrazne raznolikosti i zaštićenih prirodnih vrijednosti, te načine njezina provođenja, u skladu s ukupnim gospodarskim, društvenim i kulturnim razvojem Republike Hrvatske.

4.1.2. OPĆI AKTI IZ PODRUČJA ZAŠTITE PRIRODE

4.1.2.1. Uredba o osnivanju Hrvatske agencije za okoliš i prirodu

Ovom Uredbom (NN 72/15) osniva se Hrvatska agencija za okoliš i prirodu (u daljnjem tekstu: Agencija), kao javna ustanova, te se uređuje djelatnost, ustrojstvo, prava i obaveze i izvori sredstava Agencije.

Djelatnost Agencije je prikupljanje i objedinjavanje podataka i informacija o okolišu i prirodi, radi osiguravanja i praćenja provedbe politike zaštite okoliša i prirode, održivog razvitka te obavljanje stručnih poslova u vezi sa zaštitom okoliša i prirode.

Agencija je središnje informacijsko tijelo Republike Hrvatske za koordinaciju izvješćivanja i izvješćivanje Europske komisije o provedbi propisa zaštite okoliša i zaštite prirode te provodi koordinaciju izvješćivanja i izvješćivanje.

4.1.2.2. Pravilnik o izgledu odore glavnog nadzornika i nadzornika

Ovim pravilnikom (NN 11/07) propisuju se vrsta, oblik i kroj službene odore, odjeće i obuće, rokovi trajanja te način i vrijeme nošenja odore za glavnog nadzornika i nadzornika.

Odredbe ovoga pravilnika odnose se i na čuvare prirode, ako ih za obavljanje poslova nadzornika ovlasti upravno vijeće javne ustanove, sukladno članku 176. stavku 2. Zakona o zaštiti prirode.

Službenu odoru prema ovom pravilniku mogu nositi i drugi zaposlenici javnih ustanova koje upravljaju zaštićenim područjima prirode, ako sudjeluju u obavljanju poslova zaštite prirode, a na način uređen unutarnjim aktom javne ustanove.

4.1.2.3. Pravilnik o sadržaju i načinu polaganja stručnog ispita za nadzornika

Ovim pravilnikom (NN 6/11) propisuje se sadržaj i način polaganja stručnog ispita za nadzornika/icu u javnim ustanovama koje upravljaju zaštićenim područjima i/ili drugim zaštićenim prirodnim vrijednostima.

4.1.2.4. Pravilnik o službenoj iskaznici i znački čuvara prirode

Ovim se Pravilnikom (NN 64/14) propisuje oblik i sadržaj službene iskaznice, izgled službene značke te način izdavanja, uporabe i vođenja upisnika o izdanim službenim iskaznicama i značkama čuvara prirode u javnim ustanovama koje upravljaju zaštićenim područjima u Republici Hrvatskoj.

4.1.2.5. Pravilnik o službenoj iskaznici i znački inspektora zaštite prirode

Ovim se Pravilnikom (NN 90/14) propisuje oblik i sadržaj službene iskaznice, izgled službene značke te način izdavanja, uporabe i vođenja upisnika o izdanim službenim iskaznicama i značkama inspektora zaštite prirode u Ministarstvu zaštite okoliša i prirode.

4.1.2.6. Pravilnik o jedinstvenom vizualnom identitetu sustava upravljanja zaštićenim područjima u republici Hrvatskoj

Ovim Pravilnikom (NN 108/14) se propisuje jedinstveni vizualni identitet sustava upravljanja zaštićenim područjima u Republici Hrvatskoj i knjiga standarda za njegovo korištenje.

4.1.2.7. Pravilnik o korištenju službenih osobnih automobila, mobilnih telefona, redovnih zrakoplovnih linija, poslovnih kreditnih kartica i sredstava reprezentacije

Ovim se Pravilnikom (NN 36/15) određuju zaposlenici javnih ustanova za upravljanje nacionalnim parkovima i parkovima prirode u Republici Hrvatskoj koji imaju pravo na korištenje službenih osobnih automobila, mobilnih telefona, redovnih zrakoplovnih linija, poslovnih kreditnih kartica i sredstava reprezentacije.

4.1.2.8. Pravilnik o visini naknade štete prouzročene nedopuštenom radnjom na zaštićenim životinjskim vrstama

Ovim Pravilnikom (NN 84/96, 79/02) uređuje se utvrđivanje visine naknade štete prouzročene nedopuštenim radnjama u odnosu na pojedine zaštićene životinjske vrste odnosno odštetni cjenik.

4.1.2.9. Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja upisnika zaštićenih prirodnih vrijednosti

Ovim Pravilnikom (NN 130/06) se uređuje sadržaj, oblik i postupak vođenja Upisnika zaštićenih prirodnih vrijednosti sukladno Zakonu o zaštiti prirode.

4.1.2.10. Pravilnik o znaku zaštite prirode

Ovim Pravilnikom (NN 178/03) propisuje se izgled znaka zaštite prirode, postupak i uvjeti za njegovo nošenje i korištenje, način izdavanja dopuštenja za nošenje znaka te način uvođenja evidencije o izdanim dopuštenjima.

Cilj dodjele znaka zaštite prirode je promicanje zaštite prirode i identifikacija službene osobe u postupku nadzora i poduzimanja mjera na zaštiti prirode.

4.1.3. VRSTE I STANIŠTA

4.1.3.1. Zakon o prekograničnom prometu i trgovini divljim vrstama

Ovim se Zakonom (NN 94/13) uređuje postupanje u prekograničnom prometu i trgovini primjercima životinja i biljaka te njihovim dijelovima i derivatima u svrhu provedbe odgovarajućih uredbi.

4.1.3.2. Pravilnik o visini naknade štete prouzročene nedopuštenom radnjom na zaštićenim životinjskim vrstama

Ovim Pravilnikom (NN 84/96, 79/02) uređuje se utvrđivanje visine naknade štete prouzročene nedopuštenim radnjama u odnosu na pojedine zaštićene životinjske vrste odnosno odštetni cjenik.

4.1.3.3. Pravilnik o zaštiti kopnenih puževa (Gastropoda terrestria)

Ovim Pravilnikom proglašavaju se zaštićenim pojedine vrste kopnenih puževa i utvrđuju mjere zaštite (NN 29/99 - prestao važiti članak 2. sukladno odredbama Članka 4. Pravilnika o proglašavanju divljih svojiti zaštićenim i strogo zaštićenim NN 7/06).

4.1.3.4. Pravilnik o zaštiti vodozemaca (Amphibia)

Ovim Pravilnikom proglašavaju se zaštićenim pojedine vrste vodozemaca i utvrđuju mjere zaštite. (NN 80/99 - prestao važiti članak 2. sukladno odredbama Članka 4. Pravilnika o proglašavanju divljih svojti zaštićenim i strogo zaštićenim NN 7/06).

4.1.3.5. Pravilnik o zaštiti gljiva (Fungi)

Ovim Pravilnikom proglašavaju se zaštićenima pojedine vrste samoniklih gljiva koje su ugrožene i rijetke, propisuju uvjeti za sakupljanje plodišta, otkup i stavljanje u promet ugroženih vrsta samoniklih gljiva koje nisu posebno zaštićene, određuju uvjeti za ishođenje dopuštenja za sakupljanje tih samoniklih gljiva ili njihovih dijelova za osobne potrebe i u svrhu prerade, trgovine i drugog prometa radi njihove zaštite, te druga pitanja od značenja za zaštitu samoniklih vrsta gljiva (NN 34/02 - prestao važiti članak 4. sukladno odredbama članka 4. Pravilnika o proglašavanju divljih svojti zaštićenim i strogo zaštićenim NN 7/06).

4.1.3.6. Pravilnik o prijelazima za divlje životinje

Ovim Pravilnikom (NN 5/07) propisuju se mjere zaštite, utvrđuju obveznici zaštite i način održavanja prijelaza za divlje životinje preko javnih cesta, drugih prometnica ili drugih građevina koje prelaze preko poznatih migracijskih putova divljih životinja

4.1.3.7. Pravilnik o načinu izrade i provođenju studije o procjeni rizika uvođenja, ponovnog uvođenja i uzgoja divljih svojti

Ovim Pravilnikom (NN 35/08) propisuje se način izrade i provođenja studije o procjeni rizika uvođenja stranih divljih svojti u prirodu, ponovnog uvođenja nestalih zavičajnih divljih svojti u prirodu, te uzgoju stranih divljih svojti .

4.1.3.8. Pravilnik o sakupljanju zaštićenih samoniklih biljaka u svrhu prerade, trgovine i drugog prometa

Ovim Pravilnikom (NN 154/08) propisuju se mjere zaštite i uvjeti za ishođenje dopuštenja za sakupljanje samoniklih biljaka i njihovih dijelova koji se koriste kao ljekovito, prehrambeno, ukrasno bilje ili kao biljni materijal za uzgoj izvan prirodnog staništa a u cilju prerade, trgovine i drugog prometa. Svrha donošenja ovoga Pravilnika je očuvanje povoljnog stanja samoniklih biljaka i očuvanje njihovih staništa.

4.1.3.9. Pravilnik o uvjetima držanja, načinu označavanja i evidenciji zaštićenih životinja u zatočeništvu

Ovim Pravilnikom (NN 70/09) propisuju se uvjeti držanja živih primjeraka zaštićenih životinja u zatočeništvu, te način i postupak njihova označavanja i vođenja evidencije.

4.1.3.10. Pravilnik o postupku sprječavanja i nadoknade štete od životinja strogo zaštićenih divljih svojti

Ovim Pravilnikom (NN 158/09) uređuje se postupak sprječavanja i nadoknade štete od životinja strogo zaštićenih divljih svojti, odnosno, primjena dopuštenih radnji, zahvata i dodatnih mjera u cilju sprječavanja štete, prijava, utvrđivanje, procjena i odlučivanje o šteti, smanjivanje brojnog stanja životinja koje čine štetu, kao i vođenje službene evidencije o predmetima za nadoknadu štete.

4.1.3.11. Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama

Ovim se pravilnikom (NN 144/13, NN 73/16) proglašavaju strogo zaštićene vrste, propisuje se detaljni sadržaj zahtjeva za izdavanje dopuštenja za odstupanja od strogih mjera zaštite, postupanje s mrtvim ili ozlijeđenim primjercima strogo zaštićenih vrsta, sadržaj, način izrade i postupak donošenja plana upravljanja strogo zaštićenim vrstama s akcijskim planom, dodatna

pravila označavanja strogo zaštićenih životinja, iznimke od propisanih načina označavanja te postupanje u slučaju oštećenja ili gubitka izvorne oznake strogo zaštićene životinje.

4.1.3.12. Pravilnik o popisu stanišnih tipova, karti staništa te ugroženim i rijetkim stanišnim tipovima

Ovim se Pravilnikom (NN 88/14) utvrđuje popis stanišnih tipova, karta staništa te ugroženi i rijetki stanišni tipovi, uključujući i prioritetne stanišne tipove od interesa za Europsku uniju, koje je potrebno očuvati u povoljnom stanju.

4.1.3.13. Odluka o zavičajnim divljim vrstama čije je uzimanje iz prirode i održivo korištenje dopušteno

Ovom Odlukom (NN 17/15, 68/16) se određuju zavičajne divlje vrste čije se uzimanje iz prirode i održivo korištenje dopušta uz provedbu mjera upravljanja i zaštite te sadržaj izvješća o načinu i količini korištenja zavičajne divlje vrste koje nadležna tijela podnose središnjem tijelu državne uprave nadležnom za poslove zaštite prirode radi utvrđivanja i praćenja stanja populacije zavičajne divlje vrste, sukladno propisima Europske unije kojima se uređuje očuvanje divljih biljnih i životinjskih vrsta, odnosno međunarodnim ugovorima kojih je Republika Hrvatska stranka.

4.1.4. ZAŠTIĆENA PODRUČJA

4.1.4.1. NACIONALNI PARKOVI

4.1.4.1.1. Zakon o proglašenju Plitvičkih jezera nacionalnim parkom

Plitvička jezera s pripadajućim sljevnim područjem, u površini od 266 km², proglašuju se nacionalnim parkom (NN 29/49, NN 34/65, NN 13/97).

Pravilnik o unutarnjem redu u Nacionalnom parku „Plitvička jezera“ (NN 38/96).

Odluka o donošenju Prostornog plana područja posebnih obilježja Nacionalnog parka Plitvička jezera (NN 49/14).

4.1.4.1.2. Zakon o proglašenju šume Paklenica nacionalnim parkom

Primorska strana Velebita između mjesta Tribanj - Šibuljina i mjesta Modrić, uključujući vršnu zonu Velebita između Golovrha i Svetog brda, u površini od 102 km², proglašuje se Nacionalnim parkom (NN 84/49, 34/65, 54/76, 15/97).

Pravilnik o unutarnjem redu u Nacionalnom parku „Paklenica“ (NN 76/00).

Odluka o donošenju prostornog plana Nacionalnog parka „Paklenica“ (NN 23/01).

4.1.4.1.3. Zakon o proglašenju šume Risnjak nacionalnim parkom

Prostor planinskih masiva Risnjaka i Snježnika te izvorišno područje Kupe i sljevno područje potoka Krašićevica, kao područje osobitih prirodnih vrijednosti i znanstvenog značaja, u površini od 64 km, proglašuje se nacionalnim parkom (NN 43/53, 54/76, 13/97).

Pravilnik o unutarnjem redu u Nacionalnom parku „Risnjak“ (NN 75/00).

Odluka o donošenju Prostornog plana Nacionalnog parka „Risnjak“ (NN 23/01).

4.1.4.1.4. Zakon o proglašenju zapadnog dijela otoka Mljeta nacionalnim parkom

Područje Nacionalnog parka Mljet obuhvaća zapadni dio otoka Mljeta, Veliko i Malo jezero i uvalu Soline, te morski pojas širine 500 m od najizbočenijih rtova otoka Mljeta i pripadajućih otočića, ukupne površine od 5375 hektara (NN 49/60, 54/76, 13/97).

Pravilnik o unutarnjem redu u Nacionalnom parku „Mljet“ (NN 76/00)

Odluka o donošenju Prostornog plana Nacionalnog parka „Mljet“ (NN 23/01).

4.1.4.1.5. Zakon o Nacionalnom parku "Kornati"

Kornatski otoci zajedno s pojasom mora, proglašuje se nacionalnim parkom Kornati (NN 31/80, 14/88, 13/97).

Pravilnik o unutarnjem redu u Nacionalnom parku „Kornati“ (NN 141/10, 53/11).

Odluka o donošenju Prostornog plana Nacionalnog parka „Kornati“ (NN 118/03).

4.1.4.1.6. Zakon o proglašenju Nacionalnog parka Brijuni

U Zakonu o Nacionalnom parku i spomen području Brioni naziv Zakona mijenja se i glasi: „Zakon o proglašenju Nacionalnog parka Brijuni“ (NN 46/83, 57/89, 5/90 – pročišćeni tekst, 47/91 i 45/99).

Otočje Brijuni koje čine otoci Veliki Brijun, Mali Brijun, Sv. Marko, Gaz, Obljak (Okrugljak), Supin, Supinić, Galija, Grunj, Krasnica (Vanga), Pusti otok (Madona), Vrsar, Sv. Jerolim i Kotež (Kozada), s morem i podmorjem, u ukupnoj površini od 33,85 km², proglašavaju se Nacionalnim parkom „Brijuni“.

Pravilnik o unutarnjem redu u Nacionalnom parku „Brijuni“ (NN 75/00).

Odluka o donošenju Prostornog plana Nacionalnog parka „Brijuni“ (NN 45/01).

4.1.4.1.7. Zakon o proglašenju Nacionalnog parka "Krka"

Rijeka Krka s priobalnim područjem, od Knina do Skradina, u površini od 109 km², proglašuje se nacionalnim parkom (NN 5/85, 9/88, 13/97).

Pravilnik o unutarnjem redu u Nacionalnom parku „Krka“ (NN 119/11).

4.1.4.1.8. Zakon o proglašenju Nacionalnog parka „Sjeverni Velebit“

Područje unutar granice Parka prirode „Velebit“, u ukupnoj površini od 109 km², proglašava se Nacionalnim parkom „Sjeverni Velebit“ (NN 58/99).

Granica Nacionalnog parka „Sjeverni Velebit“ unutarnja je granica Parka prirode „Velebit“ koji je proglašen zaštićenim dijelom prirode Zakonom o proglašenju planine Velebit parkom prirode (NN 24/81).

Pravilnik o unutarnjem redu u Nacionalnom parku „Sjeverni Velebit“ (NN 75/00).

Odluka o donošenju Prostornog plana Nacionalnog parka „Sjeverni Velebit“ NN (35/12).

4.1.4.2. PARKOVI PRIRODE

4.1.4.2.1. Zakon o proglašenju planine Biokovo parkom prirode

Planina Biokovo od prijevoja Dubci do Drašince i Gornjih Igrana u ukupnoj površini od 19.550 ha proglašava se parkom prirode (NN 24/81).

Pravilnik o unutarnjem redu u Parku prirode „Biokovo“ (NN 66/01).

Odluka o donošenju prostornog plana Parka prirode „Biokovo“ (NN 108/15).

4.1.4.2.2. Uredba o osnivanju javne ustanove "Park prirode Biokovo"

Ovom Uredbom (NN 44/98, 85/14) osniva se javna ustanova pod nazivom Javna ustanova "Park prirode Biokovo".

Djelatnost Ustanove je zaštita, održavanje i promicanje Parka prirode Biokovo u cilju zaštite i očuvanja izvornosti prirode, osiguravanja neometanog odvijanja prirodnih procesa i održivog korištenja prirodnih dobara, nadziranje provođenja uvjeta i mjera zaštite prirode na području kojim upravljaju te sudjelovanje u prikupljanju podataka u svrhu praćenja stanja očuvanosti prirode (monitoring).

4.1.4.2.3. Zakon o proglašenju planine Velebit parkom prirode

Planina Velebit od Senjske drage do Zrmanje, zajedno s pripadajućim obalnim pojasom, u ukupnoj površini od oko 200.000 ha proglašuje se parkom prirode (NN 24/81).

Pravilnik o unutarnjem redu u Parku prirode „Velebit“ (NN 12/02).

4.1.4.2.4. Uredba o osnivanju javne ustanove "Park prirode Velebit"

Ovom Uredbom (NN 44/98, 90/14) osniva se javna ustanova pod nazivom Javna ustanova "Park prirode Velebit".

Djelatnost Ustanove je zaštita, održavanje i promicanje Parka prirode Velebit u cilju zaštite i očuvanja izvornosti prirode, osiguravanja neometanog odvijanja prirodnih procesa i održivog korištenja prirodnih dobara, nadziranje provođenja uvjeta i mjera zaštite prirode na području kojim upravljaju te sudjelovanje u prikupljanju podataka u svrhu praćenja stanja očuvanosti prirode (monitoring).

4.1.4.2.5. Zakon o proglašenju zapadnog dijela Medvednice parkom prirode

Masiv zapadnog dijela Medvednice s okolnim krajolikom u ukupnoj površini od 17.938 ha proglašuje se parkom prirode (NN 24/81 , NN 25/09).

Pravilnik o unutarnjem redu u Parku prirode „Medvednica“ (NN 03/02).

Odluka o donošenju prostornog plana parka prirode „Medvednica“ (NN 89/14).

4.1.4.2.6. Uredba o osnivanju javne ustanove "Park prirode Medvednica"

Ovom Uredbom (NN 118/98, 85/14) osniva se javna ustanova pod nazivom Javna ustanova "Park prirode Medvednica".

Djelatnost Ustanove je zaštita, održavanje i promicanje Parka prirode Medvednica u cilju zaštite i očuvanja izvornosti prirode, osiguravanja neometanog odvijanja prirodnih procesa i održivog korištenja prirodnih dobara, nadziranje provođenja uvjeta i mjera zaštite prirode na području kojim upravljaju te sudjelovanje u prikupljanju podataka u svrhu praćenja stanja očuvanosti prirode (monitoring).

4.1.4.2.7. Zakon o proglašenju Parka prirode „Telašćica“

Jugoistočni dio Dugog otoka (Telašćica) zajedno s pojasom mora, proglašava se parkom prirode „Telašćica“ (NN 14/88).

Pravilnik o unutarnjem redu u Parku prirode „Telašćica“ (NN 38/96).

Odluka o donošenju prostornog plana područja posebnih obilježja Parka prirode „Telašćica“ (NN 22/14).

4.1.4.2.8. Zakon o proglašenju Parka prirode „Lonjsko polje“

Područje Lonjskog i Mokrog polja s pojavom uz lijevu obalu Save, u ukupnoj površini od 50.650 ha proglašuje se parkom prirode (NN 11/90).

Odluka o donošenju prostornog plana parka prirode „Lonjsko polje“ (NN 37/10).

4.1.4.2.9. Uredba o osnivanju javne ustanove "Park prirode Lonjsko polje"

Ovom Uredbom (NN 36/96, 55/11, 90/14) osniva se javna ustanova pod nazivom Javna ustanova "Park prirode Lonjsko Polje".

Djelatnost Ustanove je zaštita, održavanje i promicanje Parka prirode Lonjsko polje u cilju zaštite i očuvanja izvornosti prirode, osiguravanja neometanog odvijanja prirodnih procesa i

održivog korištenja prirodnih dobara, nadziranje provođenja uvjeta i mjera zaštite prirode na području kojim upravljaju te sudjelovanje u prikupljanju podataka u svrhu praćenja stanja očuvanosti prirode (monitoring).

4.1.4.2.10. Zakon o Parku prirode „Kopački rit“

Ovim zakonom proglašava se šire područje Upravljanoga posebnog rezervata „Kopački rit“ ukupne površine 177 km², parkom prirode i uređuje njegove granice (NN 45/99)

Pravilnik o unutarnjem redu u Parku prirode „Kopački rit“ (NN 77/00).

Odluka o donošenju prostornog plana parka prirode „Kopački Rit“ (NN 24/06).

4.1.4.2.11. Uredba o osnivanju javne ustanove "Park prirode Kopački rit"

Ovom Uredbom (NN 96/97, 85/14) osniva se javna ustanova pod nazivom Javna ustanova "Park prirode Kopački rit".

Djelatnost Ustanove je zaštita, održavanje i promicanje Parka prirode Kopački rit u cilju zaštite i očuvanja izvornosti prirode, osiguravanja neometanog odvijanja prirodnih procesa i održivog korištenja prirodnih dobara, nadziranje provođenja uvjeta i mjera zaštite prirode na području kojim upravljaju te sudjelovanje u prikupljanju podataka u svrhu praćenja stanja očuvanosti prirode (monitoring).

4.1.4.2.12. Zakon o proglašenju Parka prirode Papuk

Područje Papuka, u ukupnoj površini od 336 km², proglašava se Parkom prirode „Papuk“ (NN 45/99).

Pravilnik o unutarnjem redu u Parku prirode „Papuk“ (NN 98/03).

4.1.4.2.13. Uredba o osnivanju javne ustanove „Park prirode Papuk“

Ovom Uredbom (NN 96/99, 85/14) osniva se javna ustanova pod nazivom Javna ustanova „Park prirode Papuk“.

Djelatnost Ustanove je zaštita, održavanje i promicanje Parka prirode Papuk u cilju zaštite i očuvanja izvornosti prirode, osiguravanja neometanog odvijanja prirodnih procesa i održivog korištenja prirodnih dobara, nadziranje provođenja uvjeta i mjera zaštite prirode na području kojim upravljaju te sudjelovanje u prikupljanju podataka u svrhu praćenja stanja očuvanosti prirode (monitoring).

4.1.4.2.14. Zakon o proglašenju Parka prirode „Učka“

Područje Učke i dijela Ćićarije, u ukupnoj površini od 146 km², proglašava se Parkom prirode „Učka“ (NN 45/99, u članku 1. izvršen je ispravak objavljen u NN 52/99).

Odluka o donošenju prostornog plana parka prirode „Učka“ (NN 24/06).

4.1.4.2.15. Uredba o osnivanju javne ustanove „Park prirode Učka“

Ovom Uredbom (NN 96/99, 85/14) osniva se javna ustanova pod nazivom Javna ustanova „Park prirode Učka“.

Djelatnost Ustanove je zaštita, održavanje i promicanje Parka prirode Učka u cilju zaštite i očuvanja izvornosti prirode, osiguravanja neometanog odvijanja prirodnih procesa i održivog korištenja prirodnih dobara, nadziranje provođenja uvjeta i mjera zaštite prirode na području kojim upravljaju te sudjelovanje u prikupljanju podataka u svrhu praćenja stanja očuvanosti prirode (monitoring).

4.1.4.2.16. Zakon o proglašenju Žumberka i Samoborskog gorja parkom prirode

Područje Žumberka i Samoborskog gorja, u ukupnoj površini od 333 km², proglašava se Parkom prirode „Žumberak – Samoborsko gorje“ (NN 58/99).

4.1.4.2.17. Uredba o osnivanju javne ustanove "Park prirode Žumberak - Samoborsko gorje"

Ovom Uredbom (NN 96/99, 85/14) osniva se javna ustanova pod nazivom Javna ustanova »Park prirode Žumberak - Samoborsko gorje«.

Djelatnost Ustanove je zaštita, održavanje i promicanje Parka prirode Žumberak – Samoborsko gorje u cilju zaštite i očuvanja izvornosti prirode, osiguravanja neometanog odvijanja prirodnih procesa i održivog korištenja prirodnih dobara, nadziranje provođenja uvjeta i mjera zaštite prirode na području kojim upravljaju te sudjelovanje u prikupljanju podataka u svrhu praćenja stanja očuvanosti prirode (monitoring).

4.1.4.2.18. Zakon o proglašenju Parka prirode „Vransko jezero“

Vransko jezero i njegovo priobalje, u ukupnoj površini od 57 četvornih kilometara, proglašava se Parkom prirode „Vransko jezero“ (NN 77/99).

Pravilnik o unutarnjem redu i Parku prirode „Vransko jezero“ (NN 66/01).

Odluka o donošenju prostornog plana parka prirode „Vransko jezero“ (NN 58/12).

4.1.4.2.19. Uredba o osnivanju javne ustanove "Park prirode Vransko jezero"

Ovom Uredbom (NN 96/99, 85/14) osniva se javna ustanova pod nazivom Javna ustanova „Park prirode Vransko jezero“.

Djelatnost Ustanove je zaštita, održavanje i promicanje Parka prirode Vransko jezero u cilju zaštite i očuvanja izvornosti prirode, osiguravanja neometanog odvijanja prirodnih procesa i održivog korištenja prirodnih dobara, nadziranje provođenja uvjeta i mjera zaštite prirode na području kojim upravljaju te sudjelovanje u prikupljanju podataka u svrhu praćenja stanja očuvanosti prirode (monitoring).

4.1.4.2.20. Zakon o proglašenju Parka prirode „Lastovsko otočje“

Područje Lastovskog otočja s okolnim morem u ukupnoj površini od 195,83 km² proglašava se Parkom prirode „Lastovsko otočje“ (NN 111/06).

4.1.4.2.21. Uredba o osnivanju javne ustanove Park prirode „Lastovsko otočje“

Republika Hrvatska osniva Javnu ustanovu Park prirode „Lastovsko otočje“ kao javnu ustanovu od interesa za Republiku Hrvatsku (NN 130/06, 85/14)

Djelatnost Ustanove je zaštita, održavanje i promicanje Parka prirode »Lastovsko otočje« u cilju zaštite i očuvanja izvornosti prirode, osiguravanja neometanog odvijanja prirodnih procesa i održivog korištenja prirodnih dobara, nadziranje provođenja uvjeta i mjera zaštite prirode na području kojim upravljaju te sudjelovanje u prikupljanju podataka u svrhu praćenja stanja očuvanosti prirode (monitoring).

4.1.4.3. REZERVATI

4.1.4.3.1. Zakon o proglašenju Bijelih i Samarskih stijena strogim rezervatom

Bijele i Samarske stijene na Velikoj Kapeli proglašuju se strogim rezervatom.

Područje rezervata obuhvaća masive Bijelih i Samarskih stijena s pripadajućim šumskim kompleksima kojima upravljaju šumska gospodarstva Delnice, Ogulin i Senj u ukupnoj površini od 1.175,35 ha (NN 5/85, 10/85).

4.1.4.3.2. Zakon o proglašenju Hajdučkih i Rožanskih kukova strogim prirodnim rezervatom

Hajdučki i Rožanski kukovi na Velebitu proglašuju se strogim prirodnim rezervatom.

Rezervat obuhvaća masive Hajdučkih i Rožanskih kukova uključivo prijevoj Lubenska vrata između Kukova, u ukupnoj površini od oko 1.220 ha (NN 4/69, 45/69).

4.1.4.3.3. Odluka o zaštiti područja "Podpanj" kao posebnog ornitološkog rezervata

Područje Podpanj (ribnjaci Donji Miholjac) u ukupnoj površini od 84 ha 98 ari i 70 m² zaštićuje se kao poseban ornitološki rezervat (NN 5/98, 75/98, 78/98).

4.1.4.3.4. Uredba o proglašenju posebnog ornitološkog rezervata „Veliki Pažut“

Ovom Uredbom (NN 142/11) proglašava se Posebni ornitološki rezervat „Veliki Pažut“, ukupne površine od 571 hektara.

4.1.4.3.5. Uredba o proglašenju posebnog ornitološkog rezervata „Sjeverozapadni dio Vranskog jezera“

Ovom Uredbom (NN 68/11) proglašava se Posebni ornitološki rezervat „Sjeverozapadni dio Vranskog jezera“, ukupne površine 873 hektara, a koji je sastavni dio Parka prirode „Vransko jezero“.

4.1.4.3.6. Zakon o proglašenju šume "Dundo" na Rabu upravljanim prirodnim rezervatom

Zimzelena šuma „Dundo“ na Rabu, kao posebna sastojina crnike na Sredozemlju, te kao prirodno područje osobitog kulturnog-prosvjetnog, estetskog i turističkog značenja, proglašuje se upravljanim prirodnim rezervatom (NN 7/63).

Rezervat se nalazi na jugozapadnom dijelu otoka Raba, od uzvisine Dundo do uvale Kristofer, u površini od 106 ha.

4.1.4.3.7. Odluka o proglašenju područja oko Crne Mlake specijalnim ornitološkim rezervatom

Područje oko Crne Mlake (u općini Jastrebarsko) unutar granice koju čini rub postojećih ribnjaka, u površini od oko 650 ha, u društvenom vlasništvu, koje koristi Radna organizacija „Ribnjičarstvo“ Zagreb, Osnovana organizacija udruženog rada „Ribnjaci“, Crna Mlaka proglašuje se specijalnim ornitološkim rezervatom (NN 28/80).

4.1.4.4. SPOMENICI PARKOVNE ARHITEKTURE, PARK-ŠUME, SPOMENICI PRIRODE, ZNAČAJNI KRAJOBRAZI, REGIONALNI PARKOVI

4.1.4.4.1. Odluka o proglašenju „Stoljetne lipe u Desiniću“ spomenikom parkovne arhitekture – pojedinačno stablo

Ovom se Odlukom (NN 85/12) proglašava zaštićenim područjem u kategoriji spomenik parkovne arhitekture – pojedinačno stablo, stablo „Stoljetne lipe u Desiniću“ koje se nalazi u Općini Desinić, naselju Osredok Desinički, na k.č. broj 1.149 k.o. Desinić.

4.1.4.4.2. Odluka o proglašavanju Parka kralja Petra Krešimira IV. u Zagrebu spomenikom parkovne arhitekture

Park kralja Petra Krešimira IV., koji se nalazi na istoimenom trgu u Zagrebu, na dijelu katastarske čestice broj 7.017, k.o. Centar, ukupne površine od 2,4 ha, proglašava se spomenikom parkovne arhitekture (NN 132/00).

Granica spomenika parkovne arhitekture – Parka kralja Petra Krešimira IV. ide vanjskim rubom pločnika istoimenog trga koji sa svih strana neposredno okružuje sam Park.

4.1.4.4.3. Odluka o proglašenju obalnog mamutovca (*Sequoia sempervirens* /D. Don./ Endl.) spomenikom parkovne arhitekture

Proglašava se zaštićenim dijelom prirode - spomenikom parkovne arhitekture (NN 29/98) stablo (*Sequoia sempervirens* /D. Don./ Endl.) koje se nalazi unutar okućnice (voćnjaka) zgrade u Zagrebu, Paunovac 7, k.č.br. 240, k.o. Centar.

4.1.4.4.4. Odluka o proglašavanju Parka kralja Petra Svačića u Zagrebu spomenikom parkovne arhitekture

Park kralja Petra Svačića, koji se nalazi na istoimenom trgu u Zagrebu, na dijelu katastarske čestice broj 2.622, k.o. Centar, ukupne površine od 0.69 ha, proglašava se spomenikom parkovne arhitekture (NN 132/00).

Granica spomenika parkovne arhitekture – Parka kralja Petra Svačića ide vanjskim rubom pločnika istoimenog trga koji sa svih strana neposredno okružuje sam Park, unutar čega se nalaze i dva drvoreda uz sjevernu i istočnu stranu parkovne površine.

4.1.4.4.5. Odluka o proglašenju Perivoja sv. Jakova u Opatiji spomenikom parkovne arhitekture

Perivoj sv. Jakova u Opatiji ukupne površine 4.709 m² proglašava se zaštićenim područjem u kategoriji spomenik parkovne arhitekture.

Površina zaštićenog spomenika parkovne arhitekture obuhvaća k.č. 836/1 i k.č. 824, a pripadajući Izvadak iz zemljišne knjige Općinskog suda u Opatiji s ucrtanim granicama obuhvata zaštićenog područja sastavni je dio ove Odluke (NN 137/10).

4.1.4.4.6. Odluka o proglašenju platane na Brsaljama u Dubrovniku spomenikom parkovne arhitekture – pojedinačno stablo

Proglašava se zaštita stabla azijske platane (*Platanus orientalis* L.) u vrtu kuće na adresi Brsalje 15 u Dubrovniku na čest. zem. 3497 i 3498, obje k.o. Dubrovnik, u kategoriji spomenika parkovne arhitekture – pojedinačno stablo (NN 34/10).

4.1.4.4.7. Odluka o proglašavanju Parka Opatovina u Zagrebu spomenikom parkovne arhitekture

Park Opatovina u Zagrebu na katastarskoj čestici broj 1715, 1717 i 1718 sve k.o. Centar, ukupne površine od 0,85 ha, proglašava se spomenikom parkovne arhitekture (NN 132/00).

4.1.4.4.8. Odluka o proglašavanju Perivoja srpanjskih žrtava u Zagrebu spomenikom parkovne arhitekture

Perivoj srpanjskih žrtava u Zagrebu na k.č. broj: 303 i 304 sve k.o. Centar, ukupne površine od 2,1 ha, proglašava se spomenikom parkovne arhitekture (NN 115/00).

4.1.4.4.9. Odluka o proglašenju vrta zgrade u Zagrebu, Prilaz Gjure Deželića 14, spomenikom parkovne arhitekture

Ovom se Odlukom proglašava zaštićenim dijelom prirode - spomenikom parkovne arhitekture vrt zgrade u Zagrebu, Prilaz Gjure Deželića 14, koji se nalazi na dijelu k.č.br. 2.038, k.o. Centar (NN 29/98).

4.1.4.4.10. Odluka o proglašenju Park-šume Kanovci

Ovom Odlukom (NN 20/12) proglašava se zaštićenim dijelom prirode – Park šumom Kanovci, šuma namijenjena za odmor i rekreaciju, koja se nalazi jugozapadno od Vinkovaca, uz cestu Vinkovci – Rokovci, k. č. br. 5971/4, z. k. ul. 7707, k. o. Vinkovci, površine 159.924 m², koja se nalazi u Gospodarskoj jedinici Kunjevci, odsjek 71a Šumarije Vinkovci – Uprave šuma Podružnice Vinkovci.

4.1.4.4.11. Odluka o proglašenju Dravske šume u Varaždinu park-šumom

Područje Dravske šume u Varaždinu ukupne površine od 87 ha, proglašava se zaštićenim dijelom prirode u kategoriji park-šume, a obuhvaća k.č. broj 5938, 5939, 5940, 5941, 5942, 5943, 5944/1, 5944/2, 5944/5, 5945/1, 5945/2, 5945/3, 5945/4, 5946, 5948, 5949, 5950, 5951/1, 5951/2, 5952, 5953, 5954, 5955, 5956, 5957, 5958, 5959/1, 5961, 5963/1, 5963/2, 5964, 5965/2, 5966/2, 6138, 10348/1, 10348/2, 10349, te dijelove k.č. broj: 5960, 5962, 5965/1, 5966/1, 5968, 10419/2, 10419/4, sve k.o. Varaždin (NN 73/01).

4.1.4.4.12. Odluka o proglašenju skupine stabala bijelih topola (70)

spomenikom prirode – botanički

Skupina stabala bijelih topola (70) u Dravskoj šumi u Varaždinu na površini 1,8 ha, na dijelu k.č. broj 5956, sve k.o. Varaždin proglašava se zaštićenim dijelom prirode u kategoriji spomenik prirode – botanički (NN 73/01).

4.1.4.4.13. Odluka o zaštiti travnjačke površine na Biljskom groblju kao spomenika prirode

Ovom Odlukom (NN 119/01) travnjačka površina na biljskom groblju, koja se nalazi na dijelu k. č. br. 1180 (Sektor II, od 6294,8 m²), k.o. Bilje proglašava se spomenikom prirode.

4.1.4.4.14. Odluka o proglašenju „Hrasta Galženjaka“ spomenikom prirode – rijetki primjerak drveća

Ovom se Odlukom (NN 85/12) proglašava zaštićenim područjem u kategoriji spomenik prirode – rijetki primjerak drveća, stablo „Hrasta Galženjaka“ koje se nalazi u Općini Stubičke Toplice, na k.č. broj 446 k.o. Andraševac (u naravi šuma Kamenjak).

4.1.4.4.15. Odluka o proglašenju „Gorjanovićevog prapornog profila u Vukovaru“ spomenikom prirode – geološkim

Proglašava se „Gorjanovićev praporni profil u Vukovaru“ zaštićenim područjem u kategoriji spomenika prirode – geološkog.

„Gorjanovićev praporni profil u Vukovaru“, spomenik prirode – geološki je izdanak prapora na desnoj obali rijeke Dunava u Vukovaru koji predstavlja geokronološki zapis klimatskih promjena tijekom pleistocena/diluvija koji ima ekološku, znanstvenu i odgojno-obrazovnu vrijednost i namjenu (NN 45/17).

4.1.4.4.16. Odluka o proglašenju Zelenjaka – Risvičke i Cesarske gore značajnim krajobrazom

Područje Zelenjaka – Risvičke i Cesarske gore ukupne površine 287.305 ha koje se prostire na području Grada Klanjca i Općina Kumrovec i Tuhelj, proglašava se zaštićenim dijelom prirode u kategoriji značajni krajobraz (NN 120/11).

4.1.4.4.17. Odluka o proglašenju Baračevih špilja zaštićenim u kategoriji značajni krajobraz

Ovom se Odlukom (NN 36/16) područje Baračevih špilja, ukupne površine 518,66 ha odnosno 5,19 km, proglašava zaštićenim područjem u kategoriji značajni krajobraz.

4.1.4.4.18. Odluka o proglašenju „Kanjona rijeke Cetine“ značajnim krajobrazom

Područje „Kanjona rijeke Cetine“ površine 6.492,99 ha, na području Grada Omiša, Grada Trilja, Općine Zadvarje i Općine Šestanovac proglašava se zaštićenim dijelom prirode u kategoriji značajni krajobraz (NN 4/17).

4.1.4.4.19. Odluka o proglašenju Sunjskog polja zaštićenim u kategoriji značajni krajobraz

Ovom se Odlukom (NN 127/13) Sunjsko polje proglašava zaštićenim područjem u kategoriji značajni krajobraz.

Značajni krajobraz Sunjsko polje obuhvaća područje uz rijeku Sunju i njezine pritoke. Sa zapadne strane zaštićeno područje je omeđeno željezničkom prugom Sisak-Jasenovac, a s istoka rijekom Savom, odnosno Parkom prirode Lonjsko polje.

Površina značajnog krajobraza Sunjsko polje iznosi 20.279,43 ha.

4.1.4.4.20. Uredba o proglašenju regionalnog parka „Moslavačka gora“

Ovom Uredbom (NN 68/11) proglašava se Regionalni park „Moslavačka gora“.

Regionalni park „Moslavačka gora“ obuhvaća prirodno i dijelom kultivirano područje Moslavačke gore, jugozapadnog dijela područja Bjelovarsko-bilogorske i sjeveroistočnog dijela područja Sisačko-moslavačke županije, ukupne površine 15.111,32 hektara.

4.1.4.4.21. Uredba o proglašenju Regionalnoga parka Mura – Drava

Ovom Uredbom (NN 22/11) proglašava se Regionalni park Mura – Drava.

Regionalni park Mura – Drava (u daljnjem tekstu: Regionalni park) proteže se kroz Međimursku, Varaždinsku, Koprivničko-križevačku, Virovitičko-podravsku i Osječko-baranjsku županiju, na području rijeke Mure i Drave, u ukupnoj površini od 87.680,52 ha.

4.1.4.4.22. Odluka o proglašenju Gackog i Dabarskog polja zaštićenim krajolikom

Gacko polje, površine 521,62 ha u dijelu k.o. Čovići, k.o. Ličko Lešće, k.o. Sinac i Dabarsko polje, površine 155,32 ha u dijelu k.o. Dabar proglašavaju se zaštićenim krajolicima (NN 155/03).

4.1.5. EKOLOŠKA MREŽA

4.1.5.1. Uredba o ekološkoj mreži

Ovom Uredbom (NN 124/13, NN 105/15) proglašava se ekološka mreža Republike Hrvatske, propisuje se popis vrsta i stanišnih tipova čije očuvanje zahtijeva određivanje područja ekološke mreže, propisuju se kriteriji za određivanje područja ekološke mreže, ciljne vrste i stanišni tipovi radi kojih se uspostavlja područje ekološke mreže te se utvrđuje kartografski prikaz ekološke mreže.

Ovom se Uredbom u pravni poredak Republike Hrvatske prenose sljedeće direktive Europske unije:

- Direktiva Vijeća 92/43/EEZ od 21. svibnja 1992. o očuvanju prirodnih staništa i divlje faune i flore (SL L 206, 22. 7. 1992.), kako je zadnje izmijenjena i dopunjena Direktivom Vijeća 2013/17/EU od 13. svibnja 2013. o prilagodbi određenih direktiva u području okoliša zbog pristupanja Republike Hrvatske (SL L 158, 10. 6. 2013.)
- Direktiva 2009/147/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 30. studenoga 2009. o očuvanju divljih ptica (kodificirana verzija) (SL L 20, 26. 1. 2010.), kako je zadnje izmijenjena i dopunjena Direktivom Vijeća 2013/17/EU od 13. svibnja 2013. o prilagodbi određenih direktiva u području okoliša zbog pristupanja Republike Hrvatske (SL L 158, 10. 6. 2013.).

Ekološkom mrežom proglašenom ovom Uredbom smatraju se područja Natura 2000.

Ekološkom mrežom proglašavaju se:

- područja značajna za očuvanje i ostvarivanje povoljnog stanja divljih vrsta ptica od interesa za Europsku uniju, kao i njihovih staništa, te područja značajna za očuvanje migratornih vrsta ptica, a osobito močvarna područja od međunarodne važnosti.
- područja značajna za očuvanje i ostvarivanje povoljnog stanja drugih divljih vrsta i njihovih staništa, kao i prirodnih stanišnih tipova od interesa za Europsku uniju.

4.1.5.2. Pravilnik o ciljevima očuvanja i osnovnim mjerama za očuvanje ptica u području ekološke mreže

Ovim se pravilnikom (NN 15/14) propisuju ciljevi očuvanja i osnovne mjere za očuvanje ciljnih vrsta ptica u područjima ekološke mreže te način provedbe mjera očuvanja.

Ovim se Pravilnikom osigurava provedba sljedećih Direktiva Europske unije:

- Direktive 92/43/EEZ o zaštiti prirodnih staništa i divljih biljnih i životinjskih vrsta (SL L 206, 22. 7. 1992.), kako je zadnje izmijenjena i dopunjena Direktivom Vijeća 2013/17/EU o prilagodbi određenih direktiva u području okoliša zbog pristupanja Republike Hrvatske (SL L 158, 10. 6. 2013.),
- Direktive 2009/147/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 30. studenoga 2009. o očuvanju divljih ptica (kodificirana verzija) (SL L 20, 26. 1. 2010.).

4.1.5.3. Pravilnik o ocjeni prihvatljivosti za ekološku mrežu

Ovim Pravilnikom (NN 146/14) propisuje se detaljni sadržaj zahtjeva za prethodnom ocjenom prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu (u daljnjem tekstu: Prethodna ocjena), detaljni sadržaj zahtjeva za glavnom ocjenom prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu (u daljnjem tekstu: Glavna ocjena), detaljni sadržaj zahtjeva za Prethodnom ocjenom prihvatljivosti strategije, plana i programa za ekološku mrežu, način informiranja i sudjelovanja javnosti i Popis posebno ugroženih i značajnih stanišnih tipova i vrsta.

4.2 MEĐUNARODNI UGOVORI

4.2.1. OPĆI UGOVORI

4.2.1.1. Konvencija o zaštiti svjetske kulturne i prirodne baštine

Konvencija o zaštiti svjetske kulturne i prirodne baštine osigurava zaštitu i očuvanje prirodnih i kulturnih područja iznimne i univerzalne vrijednosti. Donesena je u Parizu 1972. godine, a u odnosu na Hrvatsku stupila je na snagu 8. listopada 1991. godine (NN MU 12/93).

4.2.1.2. Konvencija o močvarama od međunarodne važnosti osobito kao staništa ptica močvarica

Konvencija o močvarama od međunarodne važnosti osobito kao staništa ptica močvarica je donesena u Ramsaru 1971. godine, a u odnosu na Republiku Hrvatsku stupila je na snagu 8. listopada 1991. godine. Močvarna staništa su od velike važnosti radi svojih ekoloških svojstava, funkcija i gospodarskih vrijednosti te su kao takva iznimno značajna za očuvanje biološke raznolikosti, a istovremeno su među najugroženijim područjima zbog isušivanja, onečišćenja i prekomjernog iskorištavanja. U tu je svrhu i donesena ova konvencija koja bi trebala osigurati kako očuvanje tako i pravilno i razumnoga korištenje močvara (NN MU 12/93).

4.2.1.3. Konvencija o biološkoj raznolikosti

Konvencija o biološkoj raznolikosti je globalno prihvaćen temeljni dokument za zaštitu biološke raznolikosti koji uspostavlja očuvanje biološke raznolikosti kao temeljno međunarodno načelo u zaštiti prirode i zajedničku obvezu čovječanstva. Donesena je u Rio de Janeiru 1992. godine na Konferenciji Ujedinjenih naroda o okolišu i razvoju. U Republici Hrvatskoj je stupila na snagu 7. listopada 1996. godine (NN MU 6/96).

4.2.1.4. Zakon o potvrđivanju Protokola o biološkoj sigurnosti (Kartagenski protokol) uz Konvenciju o biološkoj raznolikosti

Protokol o biološkoj sigurnosti (Kartagenski protokol) je dodatni protokol pri Konvenciji o biološkoj raznolikosti koji je usvojen 29. siječnja 2000. godine u Montrealu, a stupio je na snagu 11. rujna 2003. godine. Cilj protokola je reguliranje prekograničnog prijenosa i provoza svakog živog modificiranog organizma koji je proizvod moderne biotecnologije a može imati štetne posljedice na očuvanje i održivo korištenje biološke raznolikosti (NN MU 7/02).

4.2.1.5. Zakon o potvrđivanju Konvencije o međunarodnoj trgovini ugroženim vrstama divljih životinja i biljaka (CITES)

Zakon o potvrđivanju Konvencije o međunarodnoj trgovini ugroženim vrstama divljih životinja i biljaka (CITES) je donesena 1973. godine u Washingtonu, dopunjena u Bonnu 1979. i 1983. u Gaboronu. Kod nas stupila na snagu 12. lipnja 2000. godine. Cilj ovog međunarodnog sporazuma je sprječavanje nekontrolirane međunarodne trgovine i komercijalnog iskorištavanja ugroženih vrsta, održavanje ekološke ravnoteže unutar populacija vrsta koje su predmet međunarodne trgovine te pružanje pomoći državama potpisnicama Konvencije u postizanju održive trgovine (NN MU 12/99).

4.2.1.6. Zakon o potvrđivanju Konvencije o zaštiti europskih divljih vrsta i prirodnih staništa (Bernska konvencija)

Zakon o potvrđivanju Konvencije o zaštiti europskih divljih vrsta i prirodnih staništa (Bernska konvencija) je obvezujući međunarodni pravni instrument u području zaštite prirode, koji pokriva prirodnu baštinu europskog kontinenta i nekih država Afrike. Ima za cilj očuvati divlje životinje i biljke te njihova prirodna staništa i poticati europsku suradnju na tom polju, a osobiti naglasak stavlja se na potrebu zaštite ugroženih staništa i osjetljivih vrsta, uključujući migratorne vrste. Donesena je u Bernu 1979. godine, a u Republici Hrvatskoj stupila na snagu 1. studenog 2000. godine (NN MU 6/00).

4.2.1.7. Zakon o potvrđivanju Protokola o posebno zaštićenim područjima i biološkoj raznolikosti u Sredozemlju

Usvojen: Barcelona 1994. i Monaco, 1995. (NN MU 11/01). Stupio na snagu: 12. prosinca 1999. Stupio na snagu u odnosu na Republiku Hrvatsku: 12. svibnja 2002. (NN MU11/04).

Zakon o potvrđivanju Protokola o posebno zaštićenim područjima i biološkoj raznolikosti u Sredozemlju u okviru Konvencije o zaštiti morskog okoliša i obalnog područja Sredozemlja, je dokument koji uspostavlja okvir za zaštitu i očuvanje biološke raznolikosti vrijednih područja u Sredozemnom moru. Protokol je osnovni alat za implementaciju Konvencije o biološkoj raznolikosti na Mediteranu vezan uz održivo upravljanje biološkom raznolikošću obalnih i morskih područja. Protokol je donesen 1982., a potom je zamijenjen novim u sklopu izmjene Mediteranskog sustava 1995. godine.

Protokol predviđa tri glavna elementa kako bi se osiguralo očuvanje biološke raznolikosti u Sredozemlju:

- stvaranje, zaštita i upravljanje posebno zaštićenih područja (SPA)
- uspostava popisa posebno zaštićenih područja značajnih za Sredozemlje (SPAMI)
- zaštita i očuvanje vrsta.

4.2.1.8. Konvencija o europskim krajobrazima

Konvencija o europskim krajobrazima je donesena u Firenci 2000. godine kada je i Hrvatska potpisala, a stupila je na snagu (i u Hrvatskoj) 2004. godine (NN MU 12/02). Ovo je prvi međunarodni ugovor čiji je isključivi predmet zaštita, upravljanje i jačanje europskih krajobraza. Konvencija se odnosi na cjelokupni teritorij stranaka i obuhvaća prirodna, ruralna, gradska i prigradska područja uključujući kopno, područja kopnenih voda i morska područja. Cilj Konvencije je da promiče krajobraznu zaštitu, upravljanje i planiranje europskih krajobraza te organizira europsku suradnju po pitanjima krajobraza.

4.2.1.9. Direktive Europske unije

Vijeće Europske unije je 2. travnja 1979. godine donijelo Direktivu o očuvanju ptica koje slobodno žive u prirodi (79/409/EEZ) i 21. svibnja 1992. godine Direktivu o očuvanju prirodnih staništa i divlje faune i flore (92/43/EEZ). Prva se direktiva odnosi na očuvanje svih vrsta koje se prirodno u slobodi pojavljuju na europskom teritoriju država članica na koje se odnosi Ugovor, a obuhvaća zaštitu, upravljanje i kontrolu nad tim vrstama te određuje pravila o njihovom iskorištavanju. Druga direktiva ima za cilj doprinijeti osiguranju biološke raznolikosti putem očuvanja prirodnih staništa divlje faune i flore na europskom teritoriju država članica na koje se Ugovor primjenjuje.

4.2.2. FAUNA

4.2.2.1. Zakon o potvrđivanju Konvencije o zaštiti migratornih vrsta divljih životinja (Bonnska konvencija)

Zakon o potvrđivanju Konvencije o zaštiti migratornih vrsta divljih životinja (Bonnska konvencija), jedan je od temeljnih propisa iz područja zaštite prirode, nastao s ciljem očuvanja migratornih vrsta divljih životinja u čitavom području njihova rasprostranjenja. Donesena je u Bonnu 1979. godine, stupila na snagu 1983., a u Republici Hrvatskoj stupila na snagu 1. listopada 2000. godine (NN MU 6/00).

4.2.2.2. Zakon o potvrđivanju Sporazuma o zaštiti afričko-euroazijskih migratornih ptica močvarica (AEWA)

Zakon o potvrđivanju Sporazuma o zaštiti afričko-euroazijskih migratornih ptica močvarica (AEWA) najveći je sporazum u sklopu Konvencije o zaštiti migratornih vrsta divljih životinja (CMS). Obuhvaća 118 država od kojih su 63 potpisnice Sporazuma. Republika Hrvatska potpisnica je ovog Sporazuma od 2000. godine (NN-MU 06/00). Cilj Sporazuma je očuvati migratorne ptice močvarice i njihova staništa na čitavom području selidbenih putova.

4.2.2.3. Zakon o potvrđivanju Sporazuma o zaštiti šišmiša u Europi (EUROBATS)

Zakon o potvrđivanju Sporazuma o zaštiti šišmiša u Europi (EUROBATS). Na području Hrvatske do sada je zabilježeno 35 od 45 vrsta šišmiša u Europi. Zahvaljujući izuzetno velikoj raznolikosti staništa na relativno malom teritoriju, ona sadrži niz značajni lokaliteta za razmnožavanje, odmaranje i prehranu šišmiša. Sporazum je donesen 1991. godine u Londonu, stupio na snagu 1994., a kod nas u Hrvatskoj 7. rujna 2000. godine (NN MU 6/00).

4.2.2.4. Zakon o potvrđivanju Sporazuma o zaštiti kitova (Cetacea) u Crnom moru, Sredozemnom moru i susjednom atlantskom području (ACCOBAMS)

Zakon o potvrđivanju Sporazuma o zaštiti kitova (Cetacea) u Crnom moru, Sredozemnom moru i susjednom atlantskom području (ACCOBAMS) u okviru Konvencije o zaštiti migratornih vrsta divljih životinja, potpisan je u studenom 1996. godine u Monaku. Sporazum je stupio na snagu u lipnju 2001. godine. Danas Sporazum ima 20 država stranaka. Republika Hrvatska ratificirala je Sporazum 2000. godine (NN-MU 06/00). Osnovni je cilj ovog Sporazuma osigurati opstanak vrsta iz reda *Cetacea* (dupini, kitovi) na način da se smanje uzroci njihove ugroženosti. Naime, dupini i drugi kitovi ove regije ugroženi su ribarenjem, uništavanjem staništa i onečišćenjem mora.

4.2.2.5. Međunarodna konvencija za regulaciju kitolova

Međunarodna konvencija za regulaciju kitolova otvorena je za potpisivanje 02. prosinca 1946. u Washingtonu DC, Sjedinjene Američke Države. Do danas je Konvenciju ratificiralo 88 zemalja ugovornih stranaka (od toga 25 država članica EU) (NN MU 6/06).

Osnovni ciljevi Međunarodne konvencije o regulaciji kitolova su:

- određivanje posebnih područja koja će se zaštititi kao utočišta populacija ugroženih vrsta kitova industrijske grane
- primjerena regulacija kitolova koja dopušta obnovu određenih populacija ugroženih kitova, te samim time i sprečavanje dovođenja pojedinih vrsta kitova na rub izumiranja

- postizanje zajedničkog interesa za dostizanje optimalnog stupnja brojnosti određenih populacija kitova što je prije moguće, bez stvaranja ekonomskih i hranidbenih poteškoća.

Protokol uz međunarodnu konvenciju za regulaciju kitova je potpisan u Washingtonu 1946. godine kako bi se konvencija o regulaciji kitova proširila na helikoptere i ostale letjelice koje konvencijom nisu bile obuhvaćene (NN MU 2/07).

4.3 GENETSKI MODIFICIRANI ORGANIZMI

4.3.1. ZAKON O GENETSKI MODIFICIRANIM ORGANIZMIMA

Ovim se Zakonom (NN 70/05, 137/09, 28/13, 47/14) uređuje postupanje s genetski modificiranim organizmima (u daljnjem tekstu: GMO), prekogranični prijenos GMO-a, proizvoda koji sadrže i/ili se sastoje ili potječu od GMO-a, ograničena uporaba GMO-a, namjerno uvođenje GMO-a u okoliš, stavljanje GMO-a i proizvoda koji sadrže i/ili se sastoje ili potječu od GMO-a na tržište, rukovanje, prijevoz i pakiranje GMO-a, postupanje s otpadom nastalim uporabom GMO-a, odgovornost za štetu nastalu nedopuštenom uporabom GMO-a, tijela nadležna za provedbu ovoga Zakona, te obavljanje upravnog i inspekcijskog nadzora nad provedbom ovoga Zakona.

4.3.2. PRAVILNIK O PROCJENI RIZIKA ZA NAMJERNO UVOĐENJE GENETSKI MODIFICIRANIH ORGANIZAMA U OKOLIŠ

Ovim Pravilnikom (NN 136/06) uređuje se sadržaj i opseg procjene rizika namjernog uvođenja (u daljnjem tekstu: Procjena rizika) genetski modificiranih organizama u okoliš, metodologija za izradu procjene rizika, te uvjeti koje mora ispunjavati pravna osoba za izradu procjene rizika.

4.3.3. PRAVILNIK O SADRŽAJU I NAČINU PROVEDBE PLANA MJERA ZA OTKLANJANJE NEKONTROLIRANOG ŠIRENJA GENETSKI MODIFICIRANIH ORGANIZAMA U OKOLIŠ

Ovim Pravilnikom (NN 5/07) uređuje se sadržaj plana mjera za otklanjanje nekontroliranog širenja genetski modificiranih organizama u okoliš i način njegove provedbe

4.3.4. PRAVILNIK O SADRŽAJU I NAČINU PODNOŠENJA PRIJAVE ZA NAMJERNO UVOĐENJE GENETSKI MODIFICIRANIH ORGANIZAMA U OKOLIŠ

Ovim pravilnikom (NN 64/07) uređuje se sadržaj i način podnošenja prijave za namjerno uvođenje genetski modificiranih organizama u okoliš, te način zaštite tajnosti podataka navedenih u prijavi.

4.3.5. ZAKON O PROVEDBI UREDBE (EZ) BR. 1946/2003 O PREKOGRANIČNOM PRIJENOSU GENETSKI MODIFICIRANIH ORGANIZAMA

Ovim se Zakonom (NN 81/13) utvrđuju nadležna tijela i zadaće nadležnih tijela za provedbu Uredbe (EZ) br. 1946/2003 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. srpnja 2003. o prekograničnom prijenosu genetski modificiranih organizama.

5. ZAKLJUČAK

S pravom se može ustvrditi da je zakonska regulativa u oblasti zaštite prirode, kako domaća tako i svjetska, vrlo dobra. Ovako obimna i šarolika materija se morala urediti i regulirati s mnoštvom raznih propisa, počevši od međunarodnih konvencija, ugovora i direktiva pa do nacionalnih zakona, uredbi, uputa i pravilnika. Dakle materija je toliko široka da se nikako ne bi mogla obuhvatiti jednim univerzalnim zakonom. Tim prije, kad se zna da se kroz neko kraće vrijeme zbog promjena nastalih na terenu ili zbog potrebe usklađivanja propisa s novim međunarodnim propisima moraju mijenjati postojeći zakoni ili se dopunjavati i usklađivati, odnosno sukladno tome donositi novi podzakonski akti, odnosno izmjene u njima.

I u bliskoj budućnosti treba očekivati česte izmjene pravne regulative u ovoj oblasti zbog sve intenzivnijeg razvoja industrije koje potražuje veće količine prirodnih resursa (drvena masa, rudna bogatstva, voda, vjetar) i sve veće potrebe za građevinskim radovima u oblasti stanovanja, zdravstva, odgoja i obrazovanja, državne uprave, transporta, i uopće gospodarstva. Sve to u velikoj mjeri utječe na prirodnu okolinu u smislu njenog onečišćenja i remećenja flore i faune, a i normalnog i ustaljenog življenja samoga čovjeka.

Kako bi se spriječili ili bar umanjili ti negativni utjecaji na prirodnu okolinu mora se blagovremeno i efikasno intervenirati s odgovarajućim mjerama zaštite prirode. A za to je potrebno što prije donijeti kvalitetne i učinkovite propise.

Na kraju, mora se naglasiti još jedna činjenica koja je u suglasju s prvom rečenicom ovoga zaključka, a to je da je kod nas pravna regulativa u pogledu zaštite prirode vrlo dobra, ali se u praksi nije postigla ona potrebna razina provedivosti što će biti poruka nadležnim tijelima da za neprovođenje zakona dosljedno primjenjuju zakonom propisane kazne, a odgojno obrazovnim institucijama i nadležnim ministarstvima da puno više porade na edukaciji kako djelatnika u sustavu zaštite prirode tako i mladih na svim razinama obrazovanja.

LITERATURA

1. Antolović J.; Pleskalt M.; Šikić Z. (2010) Zaštita prirode: I. Dio; Zakoni; Podzakonski akti. Hadrian, Zagreb
2. Antolović J.; Pleskalt M.; Šikić Z. (2010) Zaštita prirode: II. Dio; Međunarodni ugovori. Hadrian, Zagreb
3. Direktiva o očuvanju ptica koje slobodno žive u prirodi (79/409/EEZ)
4. Direktiva o očuvanju prirodnih staništa i divlje faune i flore (92/43/EEZ)
5. Konvencija o zaštiti svjetske kulturne i prirodne baštine, Narodne novine - Međunarodni ugovori (1993), br. 12
6. Konvencija o močvarama od međunarodne važnosti osobito kao staništa ptica močvarica, Narodne novine – Međunarodni ugovori (1993), br. 12
7. Konvencija o biološkoj raznolikosti, Narodne novine – Međunarodni ugovori (1996), br. 6
8. Konvencija o europskim krajobrazima, Narodne novine – Međunarodni ugovori (2002), br. 12
9. Međunarodna konvencija za regulaciju kitolova, Narodne novine – Međunarodni ugovori (2006), br. 6
10. Odluka o zavičajnim divljim vrstama čije je uzimanje iz prirode i održivo korištenje dopušteno, Narodne novine (2015), br. 17 i (2016), br. 68
11. Odluka o zaštiti područja "Podpanj" kao posebnog ornitološkog rezervata, Narodne novine (1998) br. 5, br. 75 i br. 78
12. Odluka o proglašenju područja oko Crne Mlake specijalnim ornitološkim rezervatom, Narodne novine (1980), br. 28
13. Odluka o proglašenju »Stoljetne lipe u Desiniću« spomenikom parkovne arhitekture – pojedinačno stablo, Narodne novine (2012), br. 85
14. Odluka o proglašavanju Parka kralja Petra Krešimira IV. u Zagrebu spomenikom parkovne arhitekture, Narodne novine (2000), br. 132
15. Odluka o proglašenju obalnog mamutovca (*Sequoia sempervirens*/D. Don./Endl.) spomenikom parkovne arhitekture, Narodne novine (1998), br. 29
16. Odluka o proglašavanju Parka kralja Petra Svačića u Zagrebu spomenikom parkovne arhitekture, Narodne novine (2000), br. 132
17. Odluka o proglašenju Perivoja sv. Jakova u Opatiji spomenikom parkovne arhitekture, Narodne novine (2010), br. 137
18. Odluka o proglašenju platane na Brsaljama u Dubrovniku spomenikom parkovne arhitekture – pojedinačno stablo, Narodne novine (2010), br. 34

19. Odluka o proglašavanju Parka Opatovina u Zagrebu spomenikom parkovne arhitekture, Narodne novine (2000), br. 132
20. Odluka o proglašavanju Perivoja srpanjskih žrtava u Zagrebu spomenikom parkovne arhitekture, Narodne novine (2000), br. 115
21. Odluka o proglašenju vrta zgrade u Zagrebu, Prilaz Gjure Deželića 14, spomenikom parkovne arhitekture, Narodne novine (1998), br. 29
22. Odluka o proglašenju Park-šume Kanovci, Narodne novine (2012), br. 20,
23. Odluka o proglašenju Dravske šume u Varaždinu park-šumom, Narodne novine (2001), br. 73
24. Odluka o proglašenju skupine stabala bijelih topola (70) spomenikom prirode – botanički, Narodne novine (2001), br. 73
25. Odluka o zaštiti travnjačke površine na biljskom groblju kao spomenika prirode, Narodne novine (2001), br. 119
26. Odluka o proglašenju »Hrasta Galženjaka« spomenikom prirode – rijetki primjerak drveća, Narodne novine (2012), br. 85
27. Odluka o proglašenju »Gorjanovićevo prapornog profila u Vukovaru« spomenikom prirode – geološkim, Narodne novine (2017), br. 45
28. Odluka o proglašenju Zelenjaka – Risvičke i Cesarske gore značajnim krajobrazom, Narodne novine (2011), br. 120
29. Odluka o proglašenju Baračevih špilja zaštićenim u kategoriji značajni krajobraz, Narodne novine (2016), br. 36
30. Odluka o proglašenju »Kanjona rijeke Cetine« značajnim krajobrazom, Narodne novine (2017), br. 4
31. Odluka o proglašenju sunjskog polja zaštićenim u kategoriji značajni krajobraz, Narodne novine (2013), br. 127
32. Odluka o proglašenju Gackog i Dabarskog polja zaštićenim krajolikom, Narodne novine (2003), br. 155
33. Pravilnik o izgledu odore glavnog nadzornika i nadzornika, Narodne novine (2007), br. 11
34. Pravilnik o sadržaju i načinu polaganja stručnog ispita za nadzornika, Narodne novine (2011), br. 6
35. Pravilnik o službenoj iskaznici i znački čuvara prirode, Narodne novine (2014), br. 64
36. Pravilnik o službenoj iskaznici i znački inspektora zaštite prirode, Narodne novine (2014), br. 90
37. Pravilnik o jedinstvenom vizualnom identitetu sustava upravljanja zaštićenim područjima u Republici Hrvatskoj, Narodne novine (2014), br. 108
38. Pravilnik o korištenju službenih osobnih automobila, mobilnih telefona, redovnih zrakoplovnih linija, poslovnih kreditnih kartica i sredstava reprezentacije, Narodne novine (2015), br. 36

39. Pravilnik o visini naknade štete prouzročene nedopuštenom radnjom na zaštićenim životinjskim vrstama, Narodne novine (1996), br. 84, (2002), br. 79
40. Pravilnik o zaštiti kopnenih puževa (*Gastropoda terrestria*), Narodne novine (1999), br.29
41. Pravilnik o zaštiti vodozemaca (*Amphibia*), Narodne novine (1999), br. 80
42. Pravilnik o zaštiti gljiva (*Fungi*), Narodne novine (2002), br. 34
43. Pravilnik o prijelazima za divlje životinje, Narodne novine (2007), br. 5
44. Pravilnik o načinu izrade i provođenju studije o procjeni rizika uvođenja, ponovnog uvođenja i uzgoja divljih svojti, Narodne novine (2008), br. 35
45. Pravilnik o sakupljanju zaštićenih samoniklih biljaka u svrhu prerade, trgovine i drugog prometa, Narodne novine (2008), br. 154
46. Pravilnik o uvjetima držanja, načinu označavanja i evidenciji zaštićenih životinja u zatočeništvu, Narodne novine (2009), br. 70
47. Pravilnik o postupku sprječavanja i nadoknade štete od životinja strogo zaštićenih divljih svojti, Narodne novine (2009), br. 15
48. Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama, Narodne novine (2013), br. 144 i (2016), br. 73,
49. Pravilnik o popisu stanišnih tipova, karti staništa te ugroženim i rijetkim stanišnim tipovima, Narodne novine (2014), br. 8
50. Pravilnik o ciljevima očuvanja i osnovnim mjerama za očuvanje ptica u području ekološke mreže, Narodne novine (2014), br. 15
51. Pravilnik o ocjeni prihvatljivosti za ekološku mrežu, Narodne novine (2014), br. 146
52. Pravilnik o procjeni rizika za namjerno uvođenje genetski modificiranih organizama u okoliš, Narodne novine (2006), br. 136
53. Pravilnik o sadržaju i načinu provedbe plana mjera za otklanjanje nekontroliranog širenja genetski modificiranih organizama u okoliš, Narodne novine (2007), br. 5
54. Pravilnik o sadržaju i načinu podnošenja prijave za namjerno uvođenje genetski modificiranih organizama u okoliš, Narodne novine (2007), br. 64
55. Strategija i akcijski plan zaštite biološke i krajobrazne raznolikosti Republike Hrvatske, Narodne novine (2008), br. 143
56. Španjol, Ž. (1994): Problematika nacionalnih parkova u svijetu i Republici Hrvatskoj. Glas. šum. pokuse 30: 61-94, Zagreb
57. Španjol, Ž., 1994: Nacionalni parkovi Hrvatske-razvoj i perspektiva. U: I. Trinajstić (ur.), Simpozij Pevalek: Flora i vegetacija Hrvatske, Šumarski fakultet i Hrvatske šume p. O. Zagreb, 125-132, Koprivnica-Zagreb
58. Uredba o osnivanju Hrvatske agencije za okoliš i prirodu, Narodne novine (2015), br. 72
59. Uredba o osnivanju javne ustanove "Park prirode Biokovo", Narodne novine (1998), br 44 i (2014), br. 85

60. Uredba o osnivanju javne ustanove "Park prirode Velebit", Narodne novine (1998), br. 44 i (2014), br. 90
61. Uredba o osnivanju javne ustanove "Park prirode Medvednica", Narodne novine (1998), br. 118 i (2014), br. 85
62. Uredba o osnivanju javne ustanove "Park prirode Lonjsko polje", Narodne novine (1996), br. 36, (2011), br. 55 i (2014), br. 90
63. Uredba o osnivanju javne ustanove "Park prirode Kopački rit", Narodne novine (1997), br. 96 i (2014), br. 85
64. Uredba o osnivanju javne ustanove »Park prirode Papuk«, Narodne novine (1999), br. 96 i 2014., br. 85
65. Uredba o osnivanju javne ustanove »Park prirode Učka«, Narodne novine (1999), br. 96 i 2014., br. 85
66. Uredba o osnivanju javne ustanove »Park prirode Žumberak - Samoborsko gorje«, Narodne novine (1999), br. 96 i 2014., br. 85
67. Uredba o osnivanju javne ustanove »Park prirode Vransko jezero«, Narodne novine (1999), br. 96 i (2014), br. 85
68. Uredba o osnivanju javne ustanove Park prirode »Lastovsko otočje«, Narodne novine (2006), br. 130 i (2014), br. 85
69. Uredba o proglašenju posebnog ornitološkog rezervata »Veliki Pažut«, Narodne novine (2011), br. 142
70. Uredba o proglašenju posebnog ornitološkog rezervata »Sjeverozapadni dio Vranskog jezera«, Narodne novine (2011), br. 68
71. Uredba o proglašenju regionalnog parka »Moslavačka gora«, Narodne novine (2011), br. 68
72. Uredba o proglašenju Regionalnoga parka Mura – Drava, Narodne novine (2011), br. 22
73. Uredba o ekološkoj mreži, Narodne novine (2013), br. 124 i (2015), br. 105
74. Ustav Republike Hrvatske, Narodne novine (1990), br. 56, (1997), br. 135, (2000), br. 113, (2001), br. 28, (2010), br. 76 i (2014.), br. 5
75. Zakon o provedbi uredbe (ez) br. 1946/2003 o prekograničnom prijenosu genetski modificiranih organizama, Narodne novine (2013), br. 81
76. Zakon o zaštiti prirode, Narodne novine (2013), br. 80
77. Zakon o prekograničnom prometu i trgovini divljim vrstama, Narodne novine (2013), br. 94
78. Zakon o proglašenju Plitvičkih jezera nacionalnim parkom, Narodne novine (1949), br. 29, (1965), br. 34 i (1997), br. 13
79. Zakon o proglašenju šume Paklenica nacionalnim parkom, Narodne novine (1949), br. 84, (1965), br. 34, (1976), br. 54 i 1997), br. 15

80. Zakon o proglašenju šume Risnjak nacionalnim parkom, Narodne novine (1953), br. 43, (1976), br. 54 i (1997), br. 13
81. Zakon o proglašenju zapadnog dijela otoka Mljeta nacionalnim parkom, Narodne novine (1960), br. 49, (1976), br. 54 i (1997), br. 13
82. Zakon o Nacionalnom parku "Kornati", Narodne novine (1980), br. 31, (1988), br. 14 i (1997), br. 13
83. Zakon o proglašenju Nacionalnog parka Brijuni, Narodne novine (1983), br. 46, (1989), br. 57, (1990), br. 5 i (1999), br. 45
84. Zakon o proglašenju Nacionalnog parka "Krka", Narodne novine (1985), br. 5, (1988), br. 9 i (1997), br. 13
85. Zakon o proglašenju Nacionalnog parka »Sjeverni Velebit«, Narodne novine (1999), br. 58
86. Zakon o proglašenju planine Biokovo parkom prirode, Narodne novine (1981), br. 24
87. Zakon o proglašenju planine Velebit parkom prirode, Narodne novine 1981., br. 24
88. Zakon o proglašenju zapadnog dijela Medvednice parkom prirode, Narodne novine (1981), br. 44 i (2009), br. 25
89. Zakon o proglašenju Parka prirode „Telaščica“, Narodne novine (1988), br. 14
90. Zakon o proglašenju Parka prirode „Lonjsko polje“, Narodne novine (1990), br. 11
91. Zakon o Parku prirode „Kopački rit“, Narodne novine (1999), br. 45
92. Zakon o proglašenju Parka prirode Papuk, Narodne novine (1999), br. 45
93. Zakon o proglašenju Parka prirode „Učka“, Narodne novine (1999), br. 52
94. Zakon o proglašenju Žumberka i Samoborskog gorja parkom prirode, Narodne novine (1999), br. 58
95. Zakon o proglašenju Parka prirode „Vransko jezero“, Narodne novine (1999), br. 77
96. Zakon o proglašenju Parka prirode „Lastovsko otočje“, Narodne novine (2006), br. 111
97. Zakon o proglašenju Bijelih i Samarskih stijena strogim rezervatom, Narodne novine (1985), br. 5 i br. 10
98. Zakon o proglašenju Hajdučkih i Rožanskih kukova strogim prirodnim rezervatom, Narodne novine (1969), br. 4 i 45
99. Zakon o proglašenju šume "Dundo" na Rabu upravljanim prirodnim rezervatom, Narodne novine (1963), br. 7
100. Zakon o potvrđivanju Protokola o biološkoj sigurnosti (Kartagenski protokol) uz Konvenciju o biološkoj raznolikosti, Narodne novine – Međunarodni ugovori (2002), br. 7
101. Zakon o potvrđivanju Konvencije o međunarodnoj trgovini ugroženim vrstama divljih životinja i biljaka (CITES), Narodne novine – Međunarodni ugovori (1999), br. 12

102. Zakon o potvrđivanju Konvencije o zaštiti europskih divljih vrsta i prirodnih staništa (Bernska konvencija), Narodne novine - Međunarodni ugovori (2000), br. 6
103. Zakon o potvrđivanju Protokola o posebno zaštićenim područjima i biološkoj raznolikosti u Sredozemlju, Narodne novine - Međunarodni ugovori (2001), br. 11 i (2004), br. 11
104. Zakon o potvrđivanju Konvencije o zaštiti migratornih vrsta divljih životinja (Bonnska konvencija), Narodne novine – Međunarodni ugovori (2000), br. 6
105. Zakon o potvrđivanju Sporazuma o zaštiti afričko-euroazijskih migratornih ptica močvarica (AEWA), Narodne novine - Međunarodni ugovori (2000), br. 6
106. Zakon o potvrđivanju Sporazuma o zaštiti šišmiša u Europi (EUROBATS), Narodne novine – Međunarodni ugovori (2000), br. 6
107. Zakon o potvrđivanju Sporazuma o zaštiti kitova (Cetacea) u Crnom moru, Sredozemnom moru i susjednom atlantskom području (ACCOBAMS), Narodne novine – Međunarodni ugovori (2000), br. 6
108. Zakon o genetski modificiranim organizmima, Narodne novine (2005), br. 70, (2009), br. 137, (2013), br. 28 i (2014), br 47
109. <http://www.mzoip.hr/hr/priroda/propisi-i-medunarodni-ugovori.html>
110. <https://www.nn.hr/>
111. <http://www.haop.hr/>